JAMHUURIYADDA SOMALILAND | **REPUBLIC OF SOMALILAND**

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
SOLICITOR GENERAL OFFICE

FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE

ألنّشرة الرّسمية لجمهورية صوماليلاند

Sannadka 5aad	*Cadad Gaar ah*	**1/9**/2016

XEERKA XANAANADA XOOLAHA
Xeer Lr. 34/2006

Email: garyaqaankaguud@gmail.com
Web.www.garyaqaankaguud.com

Lama iibin karo
Not for sale

Sannadka 2016

REPUBLIC OF SOMALILAND

THE PRESIDENT

JSL/DECM/249-764/042008 DATE….08/04/08

DECREETO MADAXWEYNE NO: 338/042008

DHAQAN-GALKA XEER LR 34/2006
XEERKA Xannaanada Xoolaha

Madaxweynaha Jamhuuriyadda Somaliland

Markuu Arkay: Ogolaanshaha Golaha Wasiirada ee Xeer Lr.34/2006.

Markuu Arkay: Qodobka 90aad ee Dastuurka JSL.

Markuu Helay: Go'aanka Golaha Wakiilada JSL eek u suntan GW/KF-6/420/2008 ee 19/03/08 oo ay qodobada 5.1.1.2(b) ee Xeer Lr.34/2006 ee Xeerka Xannaanada Xoolaha oo ay ku meel mariyeen soo jeedintii Madaxweynaha.

Markuu arkay: Qodobka 75aad ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland.

<u>Wuxuu Soo Saarayaa</u>

Dhaqan-galka Qodobada 5.1.1.2(b) aad Xeer Lr. 34/2006 Xannaanada Xoolaha.

Allaa Mahad Leh

Daahir Riyaale Kaahin

<u>Madaxweyne</u>

The Republic of Somaliland
House of Representatives
Head Quarter Hargeisa.

Jamhuuriyadda Somaliland
Golaha Wakiilada
Xarunta Hargeysa

Ref: GW/KF-6/420/2008   Date: 19/03/08

Ujeedo: - Go'aanka Ansixinta Xeerka Qaranka ee Xanaanada Xoolaha (Xeer No. 34/2006)

GOLAHA WAKIILADA JSL

MARKUU ARKAY:	Qodobka **77, 78** ee mashaariicda Sharci ee aan ahayn Maaliyada
MARKUU ARKAY:	Sixitaanka iyo toosinta la xidhiidha Mashruuc Sharcigan ee Madaxweynaha **JSL.**
MARKUU DHEGAYSTAY:	Talo bixinta la taliyayaasha Sharci ee **Golaha Wakiilada** kuna aadan Mashruuc Sharcigan.
MARKUU U CODEEYEY:	Soo jeedinta Madaxweynaha ee qodobka **5.1.1.2(b)** ee **X/No/34/2006** fadhigiisii **15/03/2008** oo ay goobjoog ahaayeen **(46)** Mudane oo ka tirsan mudanayaasha **Golaha Wakiilada**.

WUXUU ANSIXIYEY

Mashruuc Sharcigan Xeerka **Qaranka ee Xannaanada Xoolaha** ee Xeer **No: 34/2006** ka dib markii soo jeedinta Madaxweynaha ee ku aadaneyd Qodobka **5.1.1.2(b)** uu Goluhu diiday haseyeeshee wuxuu waayey codkii uu ku meel mari lahaa oo ah **2/3.** coddeyntu waxay u dhacday sedan: soo jeedinta Madaxweynaha waxaa ogolaaday **(17) cod** oo gacan taag ah waxaa diiday **(20) Mudane,** waxaa ka aamusay **(8)Mudane,** Gudoomiyuhuna muu coddeyn sida caadada ah.
Sidaas darteed waxaa meel maray soo jeedintii Madaxweynaha ee ku aadanayd Qodobka **5.1.1.2(b)**

ALLAA MAHADLEH

Maxamed Xassan Kaahin (Keyse)
Xog. Guud ee Golaha Wakiilada

C/raxmaan Maxamed C/laahi (Ciro)
Gudoomiyaha Golaha Wakiilada JSL

Website: www. Somalilandhouseofrepresentatives.net

Jamhuuriyadda Somaliland

Xeerka Qaranka ee Xanaanada Xoolaha

(xeer Lr.34/2006)

Golaha Wakiiladda

Markuu Arkay: Qodobadda 11aad, 12aad, 17aad, 18aad, 39aad, 77aad ee Dastuurka JSL

Markuu Arkay: Mashruuca sharciga xanaanada xoolaha ee Golaha Wasiiradu soo gudbiyey.

Markuu Tixgaliyay

Kana Dooday: Warbixintii Guddida Deegaanka, Xoolaha, Beeraha iyo Khayraadka Dabiiciga ah.

Markuu u codeeyay: waxka bedelkii iyo soo jeedimihii Golaha Guurtidu ku sameeyay mashruuc sharcigii Xeerka Xanaanada Xoolaha.

Wuxuu ansixiyey soona saaray Xeerka Qaranka Xanaanada Xoolaha

Jamhuuriyada Somaliland Golaha Wakiilada

QAYBTA 1aad.

Macnayn.

Macnaynta Guud iyo Fasiraada Erayada Xeerkan.

Xoolo.

Waxaa loola jeedaa Naaslayda, Shimbiraha ama Shinida.

Kaaliyaha Caafimaadka Xoolaha: -

Waa Shakhsi ka haysta shahaadad/Diblooma ah, Laba ilaa Saddex sano ah Dugsiga farsamada caafimaadka/seyniska Xoolaha, Kuwaasoo ay ku jiraan Kaaliyayaasha caafimaadka xoolaha. Farsamo-yaqaanada shaybaarada iyo kaaliyeyaasha baadhista Hilibka ee kawaanada

Xaaladda Caafimaad ee Xoolo: -

Waxaa loola jeedaa Xaaladda cudur xoolaad ee ka jirta wadan, ama dhul xadaysan ee ku astaysan xeerkan, kuna saabsan cudurka.

Kaaliyaha Xanaanaynta Xoolaha: -

Waxa loola jeedaa Shakhsi ka haysta Shahaadada/ Dibloomada Xanaanaynta Xoolaha laba ilaa saddex sano, oo ka soo baxay Dugsiga Farsamada ee Caafimaadka & Seyniska xoolaha.

Urur: -

Waxa loola jeedaa ururka Qaranka ee Caafimaadka Xoolaha

Goobaha Xuduudaha: -

Waxaa loola jeeda goobaha xuddudaha ee sugidda caafimaadka xoolaha sida madaar kast deked, ama wado kontoroolm xero

guulada, karantiinada iwm. una furan ka ganacsiga badeecadaha caalamiga ah.

Ged Ama Xaalad Cudur: -

Waxa loola jeedaa Neef ama xoolo uu ku dhacay cudur ka dhashay jeermis ama Dulin.

Dhakhtarka xaqiijinaya Shahaadadaha: -

Waa dhakhtarka rasmiga ee dawladda ah ee caafimaadka xoolaha kaasoo saxiixaya ama bixinaya cadaymaha shahaadadaha caalamiga ah ee caafimaadka xolaha, Tusaale sarkaalka Caafimaadka xoolaha ee Dekedda, Dhakhaatiirta rasmiga ee Goobaha Xuduudaha ka bixinaya cadaymaha, sida madaarka iwm.

Adeegyada baadhista Caafimaadka Xoolaha: -

Waxaa loola jeedaa bukaan baadhista, cudur baadhista daawaeynta xoolaha buka, isticmaalka Dulin dilayaasha, dibedda iyo Gudaha, Qaliinka, Talo bixinta Caafimaadka xoolaha, iyo xaqiijnta caafimaadka xoolaha. waxa kale oo intaa ka mid noqonaya talaalka lagaga hortageyo cudurada ku xusan liistada **‘B**’.

Xeer: -

waxaa loola jeedaa xeerkan oo ujeedadiisa lagu hagayo ama ay waafaqsantahay tilmaamaha OIE ee Xeerka Caafimaadka Xoolaha ee Caalamka.

Daryeelaha Caafimaadka Xoolaha ee Bulshada: -

Waxaa loola jeedaa xubin bulshada ka tirsan, oon lahayn waxbarasho dugsi rasmi ah, laguna siiyeey muddo gaaban xirfad waxbarasho, caafimaadka xoolaha isla markaasna kuna tijaabiyey ilaa heer bulshada iyagoo ay hoos iyo korba ka eegayaan dhakhaatiirta iyo Kaaliyeyaasha Caafimaadka xoolahu.

Sadha ka layn:

Waxaa loola jeedaa isticmaalka dariiqooyinka ku quman in lagu laayo jeermiska ama dulinka keeni kara cudurada xoolaha. oo ay ku jiraan cudurada dadka iyo xooluhu kala qaadaan, waxa lagu isticmaala dhismayaasha, Gadiidka, iyo walxo kala gedisan oo si toos ah iyo si dadbanba u sadhaysan.

Dulin dilid: -

Waxaa loola jeedaa isticmaalka dariiqooyin ku quman in lagu tirtiro cayayaan (Shilinta, Dhibiijada) keeni kara cuduro ama inta badan gudbia cudur dhaliyayaasha xoolaha kuwaasi oo ay ku jiraan cudurada xoolaha iyo dadku wadaagaan.

Baadhista Cudurka: -

Waxaa loola jeedaa tuhunka ama xaqiijinta jiritaanka cudur ama la tuhunsanyahay ama kudhacay xoolo.

Dhisme: -

Waxaa loola jeedaa dhismayaasha iyo dhulka ku wareegsan ee xoolaha lagu hayo.

Meel xadaysan (Seere) oo fayaw: -

Waxaa loola jeedaa dhul xadaysan oo si cad u qeexan, oo dal ka mid ah.oon sinaba looga soo sheegin, xaalad cudur ku tilmaaman kuna jirin xeerka kaasoo aan laga soo warin illaa iyo muddadii lagu xusay inuu cudurkaasi ku jiro xeerka caafimaadka aduunka & inuu ka tirsan yahay kuwa ay saraakiisha caafimaadka xooluhu xuduudaha ku xakamaynayaan si buuxdana uga fulayaan xoolaha & iyo wax soo saarka xoolaha & xamuulkooda.

Xaalad Cudur Cusub: -

Waxaa loola jeedaa tirada arrinka cusub ee cudur iyo dilaacistu ku dhacay xoolo lagu ogyahay khatarna ku ah oo degaano gaar ah oo waqti dhex taalo cayiman leh.

Meel xadaysan (Seere) oo cudur ka jiro: -

Waxaa loola jeeda dhul xadaysan oo si cad u qeexan oo dalka ka mid ah oo baadhi taan ka dib la ogaaday in cudur xeerka ku qeexan ka jiro. Dhulkaasi waa inuu yahay mid si cad ugu tilmaaman, wareegtadana ay ku soo saareen maamulka caafimaadka xoolaha. Iyadoo ahmiyad la siinayo Dabeecada deegaanka, xaaladaha juqraafiyeed iyo jiritaanka ee kala gedisan iyo sidoo kale arrimaha saameeya cudur baadhista/fidista, iyo noocyada xanaanaynta xoolaha ee la smeeyey.

Dhulka muranku ka jiro waa inuu qayb ka noqdaa dalka kuna jiraa badhtanka cuddunta amaba xudumaha ee cudurka ugu yaraan toban kiiloomitir (10 Km) goobaha si is dba jooga xoolaha loogu dhaqdo iyo konton kiiloomitir goobaha sida qaalibka ah loo daaqo

- Goobaha dalka & xadka ee sadhaysan waa in uu laasim jiraa hawlo wax ku ool ah oo rasmi kaasoo ilaalinaya hawlgalada Caafimaadka xoolaha iyo wax soosaarkooda iyo gaadidkooda.

- Mudada gacan ku haynta goobaha sadhaysan waxay ku kala gedisan tahay, hadba nooca cudurka& tallaabooyinka caafimaadka ee la adeegsaday iyo dariiooyinka lagaga hortegayo cudurka ee la fuliyey.

Shahaadada Caalamiga ah ee Caafimaadka Xoolaha: -

Waxaa loola jeedaa shahaadada la siiyo badeecadaha oo waafaqsan Nidaamka O, I, E. kuwaasoo qeexaya shuruudaha caafimaad ee xoolaha uyo dadkaba looga baahan yahay kuwaasoo lagu fuliyey, Badeecadaha la dhoofshay.

Dhakhtar xoolaad oo Ruqsad haysta: -

Waxaa loola jeedaa dhakhtar xoolaad oo ogolaansho u haysta adeega caafimaadka xoolaha.

Liistada 'A': -

Waxaa loola jeedaa liistada cudfurada gudba, kuwaasoo iman kara, inay si aad khatar u ah oo degdeg ah u fida isagan a gudbi karayaan lagana jeclaysanayn xuduudaha caalamiga ah, waxayna, khatar ku yihiin dhaqan-dhaqaalaha ama cawaqib xun ku yeelanayaan caafimaadka dadka, taasoo ahmiyad balaadhan uleh ka ganacsiga caalamiga ah ee xoolaha iyo wax soo saarkooda. Warbixinta waxa loo gudbinayaa O, I, E. Inta bandanna ay laga maarmaan tahay inay waafaqsanaadaan nidaamka O I E.

- **Liistada 'B': -**

Waxaa loola jeedaa Liistada cudurada gudba. Kuwaas oo ahmiyad wayn u leh dhaqan dhaqaalaha bulshada iyo caafimaadka dalka, kuwaas oo macno wayn u leh ka ganacsiga caalimiga ah ee xoolaha iyo wax soosaarkooda.

Warbixinta sida caadiga ah waxaa loo gudbinayaa sanadkiiba hal mar OIE, inkastoo warbixino joogta ah loo bahan yahay xaaladaha qaarkood lagama maarmaan utahay sidii loo waafajin laha xeerka O, I, E.

Wasiir: -

Waxaa loola jeedaa in muddo ah haya masuuliyadda arimaha xoolaha iyo adeegyada caafimaadka xoolaha.

Xeer Wasiir: -

Waxaa loola jeedaa sharuuc qoraal ah oo habmaamulka waafaqsan, iyo awaamiir uu bixiyey Wasiirku isagoo raacaya Xeerkan.

Cudur la aqoonsan yahay: _

Waxaa loola jeeda cudur lagu qoray liiska maamulka caafimaadka xoolaha, oo markii la ogaaday ama la tuhmay uu maamulkii caafimaadka xooluhu ka yeeshay taxadarkiisa.

Dhakhtar rasmi ah: -

Waxaa loola jeeda dhakhtar lo awood siiyey maamulka caafimaadka xoolaha ee dalka, si uu u fuliyo ama u sameeyo caafimaadka xoolaha iyo baadhitaanka badeecadaha, markay haboonaatana bixiya shahaaddadooda.

Oonta Xoolaha oo Dadku Quuto: -

Waxaa lolajreda Hilib daray ah, waxa laga helo hilibka, Burcadka, waxsoosaarka Beedka, Digaaga, Caanaha, waxsoosaarka caanaha, Malabka, oo markaas loo isticmaalayo quudka dadka

Xarunta Xakamaynta: -

Waxaa loola jeeda adeegga ay isticmaalaan Masuulka Caafimaadka Xooluhu, inay ku xakamayaan tiro xoola aha oo loo qoondeeyey in la xayiro, si aysan fool-ka-fool iyo si dadbanba ula yeelan wax xidhiidhah xoolaha kale, laguna ilaaliyo xilli cayiman, si ay u helaan baadhitaan iyo daaweeyn ku haboon.

Diiwaam haye: -

Waxaa loola jeeda diiwaan hayaha Golaha Qaranka ee Caafimaadka Xoolaha.

Diiwaan: -

Waxaa loola jeedaa diwaanka dhakahaatiira caafimaadka xoolaha ee uu hayo Diwaangeliyuhu.

Dhakhtar Caafimaadka xoolaha oo Diwaan gashaan: -

Waxaa loola jeedaa dhakhtarka caafimaadka Xoolaha oo magaciisu muuqdo kuna jiro diiwaanka Caafimaadka xoolaha ee uu diiwaangeliyuhu hayey muddadaasi.

Dhakhtar Xanaano oo Diiwaan gashaan: -

Waxaa loola jeeda dhakhtar xanaanaynta xoolaha oo magaciisu ka muuqdo kuna jiro diwaaanka caafimaadka xoolaha ee diwaan geliyuhu hayay muddadaasi.

Gaadiid: -

Waxaa loola jeeda hab kasta oo loo isticmaalo Gaadiid, Dhul, Cir iyo Bad.

Hubin Iyo Ilaalin Goob Xadaysan (Seere): -

Waxaa loola jeedaa dhul cayiman oo uu ka jiro cudur ku tilmaaman xeerkan. Goobtaas oo si joogta ah dabagal loogu sameeyo, sida waafaqsan tilmaamaha **O.I.E** ee la caddeeyey.

Maamulka Caafimaadka Xoolaha: _

Meelmarinta tabaha waxaa loola jeedaa hay'ad dawli ah oo ka jira dal. maamushana fulinta adeegyada caafimaadka xoolaha ee dalkaas oo dhan sida caafimaadka xoolaha, habka caddeynta caalamiga ah ee caafimaadka xoolaha sida ay tilmaamayso **O.I.E,** iyo kormeerka iyo hubinta sida hawshaasi u fushay.

Haya'dda caafimaadka xoolaha:

Waxaa loola jeedaa adeegga caafimaadka xoolaha, Kuwaas oo hoos yimaada maamulka caafimaadka xoolaha sitoos ahna uga masuul ah fulinta tabaha caafimaadka xoolaha ee goob cayiman oo ka mid ah dalka. waxay kaloo masul ka noqon kartaa bixinta ama kormeerka caddeynta Caafimaadka Xolaha ee caalamiga ee goobtaas.

Adeegga caafimaadka Xoolaha: -

Adeegga caafimaadka xoolahu wuxuu ka kooban yahay maamulka iyo masuuliyadda dhammaan adeegyada caafimaadka iyo Xanaannaanada Xoolaha.

QAYBTA LABAAD (2)

Aqoonsiga iyo Gacan ku Haynta Cudurada

Cutubka 2.1

Aqoonsiyada cudurada: -

Qodobka 2.1.1

1. Maamulka Caafimaadka Xoolahu

b) wuxuu Samayn doonaa xaalad suurogalinaysa meelmarinta shuruucda caalamiga ah ee caafimaadka una hogaansamaan inay raacaan tusaalooyinka iyo talobixinta machadyada caalamiga ah ee cadaymaha bixiya sida **OIE, WHO, SPS** iyo machadyada hawl fududeeya **FAO, WHO, IAEA,**

t) Iyadoo la sii marinayo xafiiska **O.I.E** iyo Gobolada kale/ururada caafimaadka ee caalamiga warbixinkasta oo lagama maarmaan u ah sidii loo dhimilahaa fidista cudurada xoolaha ee muhiimka ah iyo sidii layskaga kaashan lahaa si ka fiican xakamaynta ballaadhan ee cuduradaasi iyadoo si dhab ah warbixintan soosocota loo qaybin doono.

- Warbixinta marxalada caafimaadka xoolaha iyo hababka dabagalka ka fayow qaba cudduradaas tilmaaman, goobo ka fayow liistooyinka cuddurada ee liis A iyo Liis B, marka lagu daro shuruuda iyo nidaamka lagu hir gelinayo xaaladda ka fayo qabka, soo gudbinta warbixintu waa inay noqotaa mid joogto ah oo dhakhso leh (Liiska A & cuddurada Liiska B waxa weeye kuwa lagu sheegay cutubkan)
- Faafaahinta awoodda dalku ku dhaqmayo inuu ku xakameeyo cudurrada gudba.

- Warbixinta farsamo gaar ahaana tijaabooyinka iyo tallaabada biolojiyada ah lagu isticmaalay dhammaan ama qayb ka mid ah dalka.

2. Maamulka caafimaadka xoolaha waxay aqoonsan doonaan xaqa uu dalka kale u leeyahay inuu sameeyo qiimaynta adeegyada Caafimaadka Xoolaha halka asbaabahu ka jiraan, khuseeya ka ganacsiga xoolaha iyo wax soosaarka xoolahu iyo badeecadaha la xidhiidha ee ka dhexeeya labada dal iyadoo la maraayo nidaamka la xidhiidha tilmaanta O.I.E.
3. Dhakhtar caafimaadka xoolaha oo kasta kaaliye caafimaadka xoolaha iyo kuwa kale ee aqoonta lihi (tusaale-farmashiste dhakhtar X/Xoolaha daryeele caafimaadka xoolaha ee bulshada kaasoo haysta wixii sabab ah ee lagu rumaysan ama tuhmi karo jiritaanka cudur ee gudba, Waa inuu isla markiiba warbixinta u gudbiyaaa halka ugu dhaw ee mas’uulka ugu sareeya ee Caafimaadka Xoolaha ama sarkaalka.
4. U gudbinta warbixinta mas’uulka ugu sareeya caafimaadka xoolaha amaba sarkaal degmada ama degmada ku xigta, haddii ay amaba aanay degmadaasi ku ku oolin gobol isku mid ah, fulinta amaba fulinta l’aanta awoodda sharciyeed iyo u gudbintawarbixinta Agaasimaha adeegga Caafimaadka xoolaha waxay noqon doonaan mudooyinka (tusaale maallinle, todobaadle, bile, sannadle) iyo nooca ay yihiin habka isku dubaridka cadeeyey maamulka caafimaadka xooluhu ee ka soo baxay wareegto wasiir.
5. Ogaysiinta iyo tebintu heer kasta waa inay noqotaa muddo 24 saacadood gudahood ah.

b) liiska cudurada A dilaaca hore iyo dibu dilaacista cudurka

t) Cudurada aan ku jirin liistada A haddii aanu cudurkaasi lahayn ahmiyad weyn oo fiditaan.

List A and list B Diseases (OIE International Animal Health Code)

List A Diseases: -

Food and mouth diseases, Visicular Stomatisis, Rinderpest, Peste des Petits ruminants, Contagious bovine pleuroneumonia, Lumpy skin disease, Rift valley fever, Bluetongue, Sheep pox and goat pox, African horse sickness, Highly pathogenic avain influenze, Newcastle disease.

List B Diseases within the category of moltiple species Diseases: -

Anthrax, Auujeszky's disease, Echincoccosis/Hydatidosis, Heartwater Leptospirosis, Qfever, Rabies, Paratuberculosis, new World Screworm (Cochliomyia horminivorax) Old world screwworm (Chrysomya bezziana) Trichinellosis.

List B Diseases within Category of cattle Diseases: -

Bovine anaplasmosis, Bovine babesiosis, Bovine brucellosis, Bovine gental campy lobacteriosis, Bovine tuberculosis, Bovine cysticeecosis, Dermatophilosis, Ezootic bovine leucosis, Haemorrtagic septcemia, infectiousbovine rhinoctracheitis/infectious pustular vulvovaginitis, Thielerosis, Trichomonosis, Typanososomosis (tsese-trannitted) Malignant cartarrhal fever, Bovine spongiform encephalopathy

***L*ist B diseases within the category of sheep and goat diseases:** -

Ovine apididymitis (Bruccella ocis), Caprine and ovine brucellosis (excluding B.ovi) caprine arthritis/encephalistis, contagious agalactia, Contagious coprine pleuropneunonia, Enzootic abortion of ewes (ovine chlamdiosis) ovine pulmonary adenomatosis, Nairobi sheep disease, samonellosis (s. aborusovis) scrapie, Maedvisna.

List B diseases within category of avian disease: -

Avain infectious bronchitis, Avain infectious larynotrcheistis, Avain tuberculosis, Duck virus hepatitis, Duck virus enteritis, fowl cholera, Fowl pox, Fowl typhoid, infectious bursal disease (Gumboro disease) Marek's disease, anain mycopplasmosis, pullorum disease.

Cutubka 2.2

Jiritaanka cudur la aqoonsaday ee meel xadaysan (seere)

Qodobka 2.2.1

1) Maamulka caafimaadka Xoolahu waa inuu cudurada ku soo saaraa wareegto qeexaysa in Goobahan soo socda looga dan leeyahay xakamaynta cudurada, sidaas oo waafaqsan tilmaaamaha OIE: -

b) Goob Cudurka ka fayow (disease free Zone)
t) Goob baadhis & hubin ah si loo kala sooco meesha sadhawday
j) Goob laga tallaalayo xoolaha cudurka si looga ilaaliyo cudurka inuu ku fido meesha fayo qabta (disease free zone)
K) Goob sadhaysan oo cudurka ka jiro, marka dalka intiisa kale ka faya qabto cuduradaas.

1) Goob sadhaysan

b) Maamulka caafimaadka xoolahu, waxay kordhin kartaa, dhimi kartaa, ama bedeli kartaa xadkii loo dhigay meesha lagu cadeeyey inay sadhaysantahay.

t) Meel xadaysan (seere) waxaa loo qaadan karaa inay ku sadhaysantahay cudur khaas ah ilaa muddo aan ka badnayn mudada uu cayimay OIE, marka laga duulo muddada iyo xaaladda la soo wariyey iyo marka si buuxda looga hortago iyo ku haboonaanta tallaabooyinka sugidda caafimaadka xoolaha ee uu fuliyey maamulka caafimaadka xoolahu kuna sameeyey si looga hortago suurtagalnimada kacdoon amaba fiditaanka cudurka.

u) Waxaa xayiraad adag la saarayaa dhaqdhaqaaqa xoolaha ku nool meesha sadhaysan iyada oo laga qaadayo tallaabooyin: -

- *Neef nool kama bixi karo goob sadhaysan*
- *Waxaa la adeegsan karaa qalab looga qaado xoolaha sida baabuurta laguna geeyo kawaan u khaas ah kuna yaallo goobta baadhistu ka socoto si degdeg ah loogu qalo.*
- *Waxaa qudha ee soo geli kara goobta baadhistu ka socota waa xoolo maamulka xooluhu kaantaroolaayo, laguna sameeyey tijaabo kasta oo baadhis ah ka dibna dhakhaatiirtu caddaysay inay ka fayow yihiin cudurka ka hor intaanay xooluhu ka soo galin goobtaasi.*

- *Waxaa kale oo xoolahu ka soo gudbi karaan goobta sadhaysan haddii cudurka meesha dhacay yahay mid aan fidin.*

QAYBTA SADDEXAAD

Dhoofinta, soo Dejinta & Rarka Xoolaha & Wax soo saarka Xoolaha.

Cutubka 3.1

Tixgelinta Guud

Qodobka 3.1.1

1) Wasiirka Wasaaradda Xoolaha isagoo la tashanaya Wasiirada Ganacsiga, Daakhiliga, Dawladda Hoose, Rugta Ganacsiga iyo Hay'addaha kale eek u xidhan, wuxuu meel marinayaa dhoofinta/keenista xoolaha wax soo saarkooda iyo dhabooyinka suuq-geyntooda.

2) Lama dhofin karo xoolo dhedig oo ah, Geel, Lo, Ido, Riyo, Fardo, iyo Dameero.

Cutubka 3.2

Goobaha Caafimaadka ee Xadka, Xero Guuladda iyo Karantiinada.

Qodobka 3.2.1

1) Goobaha caafimaadka, xero guulada iyo Karantiimooyinka wa inay ahaadaan kuwa leh adeegga Caafimaadka xoolaha kana kooban shaqaale, qalab iyo guryo gaar ahaana ujeedadeedu tahay

b) ku samaynta Baadhista caafimaad, daweynta, buufinta dulinka oogada tallaalada tijaabada dhiigga, iyo ku qaadashada walxaha cudur baadhista shaybaadhinta ee laga qaado xoolaha nool iyo kuwa dhintayba (**Specimens**) ee looga den leeyahay cilmi baadhis.

t). Baadhista iyo ka soocidda xoolaha tabaalaysan ee uu amaba lagu tuhunsanyahay inay ku sadhaysan yihiin cudur xun.

j) waa in lagu sameeyaa sadha ka layn iyo haddii suurtagal tahayba dulin ka dilis gadiidka lagu isticmaalo qaadista xoolaha & wax soo saarkooda.

CUTUBKA 3.3

Tallabooyinka Caafimaadka ee ku haboon ka Hor & marka Xooluhu ay u dhoofaan.

Qodonka 3.3.1

1. Waxaa dhoofi kara xoolo si sax ah loo cadeeyey, kana yimi Deegaan ka fayow cudurada liiska A iyo in aanu Deegaankaasi ahaan goob sadhaysan waxa loo oggolaan doonaa inay dhoofaan.

2. Baadhitaanka iyo tijaaboyinka biyoolajigada ah, ee looga dan leeyahay ka ganacsiga caalamiga ah & tallaalada ee dalka loo dhooinayo rabo, waxa lagu samaynayaa sida ku xusan tallooyinka O.I.E iyo weliba sidoo kale wadiiqooyinka sadha ka laynta & dulin dilista.

3. Xoolaha waxaa lagu eegayaa, ka hor intaanay dalka ka dhoofin dhulka xero guusha iyo xarunta karantiinka haddaba marka uu ogaado

dhakhtarka rasmiga caafimaadka xoolaha (baadhaha c/xoolaha) inay xoolahaasi caafimaad qabaan iyo inay ka fayoow yihiin cudurada liiska “A” amaba wax kale oo cudurada faafa ah, mudadad ka bogsashada xoolahaasi waxaa loo rarayaa xagga xarunta karantiinka iyo amaba meesha ay ka baxayaan amaba laga dhoofinaayo.

4. Mudadda ka wareejinta xoolaha hal xarun illaa meel kasta (Tusaale- dhulka) x/guusha illaa x/karantiinka amaba meesha xadka ee ay ka baxayaa) xoolahaasi waa inay la kulmin dhexgelin **xoolo cudurada u nugul**.

5. Ka hor dhoofitaanka xoolaha safar caalamiya, Hay’adda caafimaadka xoolaha dekeddu (dhakhtarka dekedda) madaarka amaba degmada eek u taal xadka, haddii ay laga ma maarmaarmaan noqoto fulinayaan baadhitaanka xoolaha xilliga & meesha lagu baadhaya wa la sii diyarinayaa si loo sameyo wixii kastamka iyo wixii kale ee hab marisa, oo aanay u noqon mid hakad galo ama daahdo bixistoodu.

6. Hay’adda Caafimaadka xoolaha (**Dhakhtarka Dakadda**) sida ku xusan qodobka shanaad 5aad waa inuu qaadaa talaabooinkan lagama maarmaanka ah: -

b) inuu ilaliyo in aan la dhoofin xoolo qaba ama lagu tuhmay inay qabaan cudurada ku jiraa liiska “A” ama wax kale oo cuduradda ah
t) in weelka ama gaadiidka qaadaya xoolaha laga ilaaliyo inay soo galaan cayayaanka iyo wakiilada gudbiya cudurada.

7. Hilib iyo wax soo saarka dheef xoolaad ka soo jeedda, ee loola jeedo in dadku quuto, kuna haboon in la cuno ayaa loo ogolaan donaa in la dhoofsho. Waxaana la raacin doonaa shahaadad caalami oo caafimaadintooda ku saabsan, taas oo waafaqsan nidaamka iyo qaabka uu ansixiyay 0IE.

CUTUKA 3.4
Gaadiidka
Qodobka3.4.1
Rarka iyo dajinta xoolaha

b) Xoolaha waa in aan lararin illaa dhamaan arrimaha caafimaadkooda looga baahanyahay iyo wax kale ee dokumenti ee lagama maarmaan ah illaa la hello oo uu so dhamays tiro mas'uulka caafimaad xoolaad oo lagu kalsoonyahay.

t) Rarista xoolahu waa in ay noqotaa mid hambsami leh, taaso abuuri karta khatarta ugu yar, taaso bilaami karta mudo aad ugu dhaw wakhtiga bixitaanka ee suurto galka.

u) Rarista xoolaha waa inuu hubiyaa mas'uulka caafimadka xoolaha oo lagu kalsoonyahay [Tusaale-hubiyaha qaabka rarista xoolaha] wixii tan dhaaf ah waa in la hubiyaa iyo hadii lahelo xoolo aan ku haboonayn in aanay safar gali karin waa in laga reebaa.

Qodobka 3.4.2
Rarka Xoolaha Dhoofaya: -

1) Dhamaan gaadiidka, doonyaha iyo weelka xoolaha u kala qaadaya dalka gudihiisa ama dibadiisa marka lagu daro ogolaanshaha sharciga ah, waa inay kahaystaan ruqsad uu bixiyay maamulka c/xoolaha, ruqsadaas waa in ay ku cadyihiin tiradde xoolaha ay qaadi karaan gaadiidkaas gaarka ahi sida waafaqsan xeerka uu

dajiyay maamuka c/xooluhu iyada oo la fulinayo heerka caalamiga ee daryeelka xoolaha.

2) Sagxadaha baabuurta ama khananka [Raararka ee loo isticmaalo gaadiidka xoolaha waa inay u samaysnaadaan hab ay isku xejinayaan miisaanka xooluhu si loo bad baadiyo loona daryeelo xoolaha mudada ay socdaalka ku jiraan, iyo in ay u fududaato shaqada racigu.
3) Weelka xoolaha qaada, sida Maraakiibta, Doonyaha , Baabuurta ee xoolaha qaadaya iwm, sagxadahooga waa in la dhigaa caws googol, leeyihiina hawo, laydh, biyo cabitaan, qashin saarayaal ay dhiriqdu ka baxdo, dariiqyo looga adeego xoolaha, weelkasta waa in u sitaa caws iyo biyo ka badan ka xooluhu u baahanyahay, Si hadii weelka dhibaato gaadho ama lasoo celiyo lagu badbaadiyo xoolaha, Weelkasta waa in ay la socdaan xaraasiin (Raaci) ku filan, daryeelka xoolaha, sida ku cad xeerka maamulka cafimaadka xoolaha isla markaasna ay waafaqsantahay nidaamka ee Dalkan Somaliland ama ka O.I.E ee caalamka

4) Markasta oo loo baahdo in la nadiifiyo weelka xoolaha waxa laga maarmaan ah in la ilaaliyo inaan cudur ka fidin ama ka dhalan bakhtiga, dhiriqda iyo qashinka kale lana raaco xeerka caafimaadka xoolaha iyo Qawaniinta deegaanka sida uu xusayo maamulka caafimaadka xoolaha.

5) Neef kasta oo xoolo ah wa inuu helaa meel ku filan, loona kala saaraa xoolaha sida ay noocyadooda u kala duwanyihiin, sida lo’da geesaha leh inaan meel lagula rarin ta aan geesaha lahayn.

6) Xoolaha la raro wa in la siiyaa calaf iyo biyo ku filan xiliga ay bada sii socdaan waxaana la siinayaa sida ku cad halkan maalin kasta sida uu qeexayo heerka caalamiga ee baahi maalmeedka ugu yar.

No	Xoolaha (neefkiiba)	Biyaha	Calafka
1	Geel a	50 liter	12Kgs
2	Lo'da	40 liter	8Kgs
3	Adhiga	5 liter	2Kgs

7. KU RARIDA XOOLAHA GAADIIDKA BADDA

B. Waxa xoolaha lagu rari karaa dusha sare ee dheega gaadiidka badda iyadoo loo samaynay xeryo xidhan, raali galin karana dhakhatarka caafimaadka xoolaha ee Dakada.
T. Xoolaha waa lagu rari karaa dheega hoose hadii jooga ay u baahan yihiin ay leedahay meesha xoolaha lagu rarayo.
j. Xaga u saraysa ee gaadiidka bada waa lagu rari karaa xoolaha haddii gaadiidkaasi leeyahay dayr ka dheer hal meter.
X. Maraakiibta xamuulka ah looma isticmaali karo qaadista xoolaha illaa ay ka helaan ogolaansho gaar ah wasiirka xanaanada xoolaha.
Y. Gadiidka badda ee ku haboon xoolo qaadista iyo kuwa xamuulka ah ee ka haysta wasiirka fasax gaar ah waa inay haystaan shahaado cadaynaysa inay badda marikaraan

Qodobka 3.4.3

Duruufaha La xidhiidha habka rarka: -

1. Xoolaha la lugaysiiyo

a) Xoolaha la lugaysiinayo, waa inay wadaan raaci, waxgarad ah oo khibrad u leh lugaysiinta iyo gadh –wadayaal aqoona u leh wadooyinka iyadoo uu tilmaamayo dhakhtar u awood leh.

b) Xooluhu inta ay lugaynayaan wa in la siiyo fursad ay ku daaqaan, lana quudiyo, lana waraabiyo ugu yaraan malintii hal mar.

2. Gadiidka dhulka

a) Xoolaha la raro neef kasta wa inuu helo meel ku filan oo u istaagana fadhiistana, sida uu qeexayo xeerka maamulka cafimaadka xoolaha isla markaasna waafaqsanyahay xeerka caalamiga.
b) Baabuurta laba raarka ah ee xoolaha qaadka waa inay ka digtoonaadaan illaaliyaana inaan ay xoolaha sare kuna saaloon, kuna kaajin kuwa hoose
c) Darawaliinta wada Gadiidka sida xoolaha waa in ay xil iska saaraan daryeelka xoolaha, waxaana lagu dhaqmi donaa nidaamka uu qeexayo xeerku

3. Gaadiidka Badda

a) Bedka loo baahanyahay Cabirka bedka looga baahanyahay in lagu raro xoolaha la dhoofinaayo waa sida soo socota.

Adhiga balaadhka hal mitir

(4tii neefba) **Dhererka hal mitir**
Joogga hal mitir

Lo'da Balaadhka 0.9 mitir
(neefkiiba) **Dhererjka 1.5 mitir**
Joogga 1.60 mitir

Geela Balaadhka hal mitir
(neefkiiba) **Dhererka 2.5**
Joogga 3 mitir

b) Xoolaha lagu raro gaadiidka badda, wa inay sitaan calaf iyo biyo siyaado ah oo lagu badbaadiyo xoolaha hadii gaadiidka jabo, dib u dhaco, la soo celiyo, ama ay ku dhacaan duruufo aan la filaynin.

c) Xoolaha waa in loo raro sida ku cad Xeerka maamulka cafimaadka xoolaha lagana ilaaliyo xaalada qalafsaan ee cimilada iyadoo si taxadir leh weelka loo hubiyay sida uu qeexayo xeerka maamulka c/xoolaha.

4. Gaadiidka Hawada

a) Xoolaha la saaro duyuuradaha hawada mara, waa in loo raro, sida ku cad shuruudaha xoolaha nooloo ay dajisay Ururka Caalamiga ee Gaadiidka Hawada [IATA], oo uu ansixiyay O.I.E.

b) Hawlgalka caafimaadka xoolaha, baadhista dheecaanada, tallaalka iyo shahaadada caafimaadka wa inay noqdaan kuwo la dhamays tiray ka hor muddada bixitaanka xoolaha.

c) Haddii muddada xooluhu hawada ku jiraan ay ka badantahay (6) lix saacadood, waxa qasaba in ay duyuuraddu siddato qalabka lagu siiyo xoolaha calafka iyo biyaha.
d) Haddii xoolo ku sii dhintaan duyuuradda, waxa sharci ah in la sii ogaysiiyo masuulka madaarka dayuuradu ku dagayso ka hor intaanay fadhiisan.

CUTUBKA 3.5

Sadho ka laynta, Dulin dillidda iyo tabaha kale

Qodobka 3.5.1

Maamulka caafimaadka xooluhu waa in uu asteeyo qaababkan: -

1. Qalabka sadho ka laynta dhismayaasha iyo meelaha lagu hayo ama la galiyay xoolaha qaba cudurka faafa.
2. Qaabka Nadiifinta iyo sadho tirka sayladaha, meelaha xaraashka ah gadiidka, xeryaha, waababka tareenada iyo wixii kale ee xamuul ah
3. Sadho ka tiridda xoolaha ku darsamay xoolo qaba cudurada faafa ama galay goob sadhaysan.

Cutubka 3.6

Dhakhtarka raacaya xoolaha dhoofaya

Qodobka 3.6.1

1. Shixmadda xoolaha dhoofaysa ee aanaay la socon dhakhaatiirta xooluhu hawlwadeenada caafimaadka xoolaha xirfada u leh waa inay raacaan tiro xaraasiin (raaci) tababaran oo ku filan ooyna cadeeyeen maamulka c/xoolaha.

2. Raaciga ama xaraasiinta

a. Waa in ay ilaaliyaan xaalda guud ee Caafimaadka Xoolaha ee shixmadda
b. Waa in ay hubiyaan siinta calaf iyo biyo, caws – gogol iyo kaalmadda Daryeeka caafimaad ee ay u baahdaan.
c. Wa inay hubiyaan in xooluhu helaan hawo ku filan.
d. Safarkasta wa inuu qoro war bixin ku saabsan wixii cudur dhacay, dhaawac–yadda dhimashada, dawaynta iyo si dag-dag ah ugu soo gudbiyaan mas'uulka maamulka caafimaadka xoolaha ee u xil saaran.

CUTUBKA 3.7

Ruqsadda Gaadiidka

Qodobka 3.7.1

1. Gaadiid xoolo ma qaadi karo haddi aanuu ruqsad ka haysan Maamulka Caafimaadka Xoolaha.
2. Hadii gaadiidku yahay baabuur waa in xaqlaha baabuurka u soo qortaa arji kuna soo Cadeeyaa maamulka caafimaadka xoolaha: -

- Inta neef ee uu qaadi karo tanka baaburka(Muga) iyo wixii macluumaad ah ee kale sida noociisa, rar ama rarkiisu inta ay yihiin ee uu u baahanyahay maamulka caafimaadka xoolaha.

3. Haddi Gadiidku yahay ka badda iyo circa, Arjiga waxa la soo raacinayaa sawir –naqshadeedyo iyo macluumaad la xidhiidha qaabka dhismaha qalabka shaqaalaha iyo tan weelka.
4. Haddi Maamulka Cafimaadka Xooluhu ku qanacdo ama garawsado markay hubiyaan weelka ama gaadiidka, waxa la siin doona

gaadiidka Ruqsad, sannad ah, lana jadiidiyo sannadka kasta, hadii gaadiidka dhismihiisa wax laga badalo mar labaad ayaa arji danbe la soo qoranayaa iyadoo ku soo xusay wixii isbaddalo ah taas oo lagama maarmaan u ah ka hor inta aan ruqsada la siin.

CUTUBKA 3.8
Habraaca shahaadada
Qodobka 3.8.1

Diyaarinta shahaadada Caafimaadka Xoolaha ee Caalamiga ah.

1. Sammaynta shahaadada wa inay waafaqsantahay habka O.I.E.
2. Shahaadadu waa in ay noqotaa mid hore loo sii daabacay, lehna lanbar taxan, la khiyaamayn karin kadibna uu sexeexo dhakhtar u xil saran sida dhakhaatiirta dekedda.
3. Shahaadadu waa inay ku qoran tahay af aduunku ogolyahay ama caan ku ah hadii dalka xoolaha loo dirayaa anuu diidanayn.
4. Wixii dib –u sixid lagu sameeyo qoraalka ku yaala shahaadada, waa in meesha shaanbad la saara uuna sexeexa dhakhtar u xil saran.
5. Waa inay dhakhaatiirtu ku ixtiraamaan yihiin shaqada ay hayaan.

Qodobka 3.8.2
Dhakhaatiirta Wax Sexeexda: -

1. Waa inay yihiin kuwo maamulka caafimaadka Xoolaha ka diiwaaan gashan liisanna u leh shaqada xoolaha, una leh aqoon baadhista caafimaadka xoolaha iyo sexeexida shahaadada, Khibradna u leh shaqada ugu yaraan 5sanno iyo inuu maamulka c/xoolahu u awood siiyay.

2. Waa in aanay sexeexin shahaadad banaan ama aan dhamays tirnayn oo khusaysa xoolo ama wax soo saarka xoolaha oo aanay hubinin amaba ka baxsan masuuliyadiisa.
3. Waa inay hubiyaan shahaadaddu inay sax tahay oo ay dhantahay inta aanay sexeexin.
4. Waa inaanay dan dhaqaale ka yeelan aanka ahayn khidmadda u adeegista shahaaddada ay saxeexayaan ee xoolaha ama wax soo saarka xoolaha.

Cutubka 3.9
Shaybaadhista Tijaabooyinka Loola Jeedo Ganacsiga Aduunka
Qodobka 3.9.1

a) Dhamaan shaybaadhista, tijaabooyinka, looga danleeyahay ganacsiga aduunka xoolaha, wax soo saarka xoolaha, waa in la waafajiyo shuruucda O.I.E. si looga hor tago wax khilaaf ahi, inay ka soo baxaan natiijooyinka go'aanadaas, dalka loo dhoofshuhu.

(QAYBTA 4AAD)
Awood Bixinta Tilmaamaha & Qoraalka Shuruucda Ah Ee Dhoofinta/Soo Dajinta & Gacan ku haynta Cudurada

CUTUBKA 4:1

Tixgalinta Guud

Qodobka 4.1.1

1. Maamulka Caafimaadka xoolaha waxa ku jira Wasiirka AG/Guud, AG/Waaxda Caafimaadka Xoolaha iyo heer laameedka maamuleed ee

Caafimaadka xoolaha &Aqoonyahanada cilmiga Xoolaha.

2. Qaabdhismeedka, Golaha Qaranka ee Caafimaadka/Xoolaha Adeegyada Cafimaadka-Xoolaha ee madaxa banaan waxay iskaashi la samayn doonaan Maamulida Cafimaadka xoolaha si ay ugu adeegan wax qabad fiican, waxtar leh, suubana ugu shaqeeyaan hawlaha shaqada u adeega xoolaha
3. Wasiirku waa halka u saraysa ee nidaamka dawliga ee maamulka Caafimaadka/Xoolaha. iyo isagoo ka masuula gabi ahaan adeegyada Caafimaadka xoolaha iyo wixii shaqooyin ah ee la xidhiidha.
4. Wasiirku wuxuu wareegto wakiil ahaan ugu dirsan karaa mid kasta oo ka mid awoodaha amaba shaqooyinka uguna magaacaabi karaa isagu /iyadu kuwaas oo ku yaala sharciyadda AG/Guud, AG/Waaxda Caafimaadka Xoolaha amaba Madaxa Qaybaha ee Waxool amaba Ha'yadda Madaxa Banaan amaba dhismayaasha loo asaasey inay qabtaan hawlo mucayin ah

CUTUBKA 4:2
Awooda Bixinta Tilmaamaha
Qodobka 4.2.1

Wasiirku kadib markii uu la tashaday Agaasimaha Guud iyo Agaasimaha Waaxda Caafimaadka & Horumarinta Xoolaha, wuxuu wareegto ku soo saari karaa: -

1. Wuxuu mamnuucid in muddo ah ku sameen karaa haddii isagu/iyadu u maleeyo inay lagama maarmaan tahay, amaba uu sharciyayn karo, dhoofinta iyo soodejinta dhamaan xoolaha amaba nooc khaas ah oo

xoolaha kamid ah ama hilibka Qallan, Hilibka, Cuntooyinka kale ee laga helo xoolaha, Hargaha, Saamaha, Suufka, Bacriminta Dhiriqda manida, Dheecaanka, Talaalka & wixii kale ee soo saarista Biyoolejiyada iyo Kiimikadda ah. Kuwaas oo loola dan leeyahay sidii lagu xakamayn lahaa Cuduradda xoolaha ee loo dhoofinayo amaba laga soo rarayo wadan khaas ah, Deked ama Dal/Degaan.

2. Qorista wakhti illaa wakhtigaa, muddada takoorida amaba talaabooyinkaa u khaaska ah sugidda caafimaadka xoolaha dhoofaya.
3. Aasaaska habraaca rasmi ah oo lagu awood siinayo dhakhaatiirta saxeexaya shahaadooyinka Caalamiga (Tusaale ka ay khusayso ee u xilsaaran sida dhakhtarka Caafimaadka xoolaha ee Dekada) laguna qeexay waajibaadkooda iyo doorkooda.
4. Asaaska marka lala tashado Golaha Qaranka ee Caafimaadka Xoolaha, habraac rasmiya ah oo awood siinaya dhakhaatiirta Madaxa banaan ama hay'ado fulinaya hawlo dawli ah.
5. Aasaaska qaybo seerayaal & seerayaasha kale ee ujeeddadeedu tahay xakamaynta cudurada sida waafaqsan tilmaanta O.I.E iyo bixinta Awaamiirta, kuwaasoo saamayn ku yeelan kara Goobta sadhaysan, marka lagu daro waxyaalaha ku qoran xeerka.
6. Soo saaridda tilmaamo loo adeegsado farsamooyinka iyo dariiqooyinka war isdhaafsiga ee fududdaynaya la xidhiidhka ururada caalamiga ah (**FAO.WHO.OIE.WTO,** iwm) iyo shaybaadh caalamiga ah iyo kuwo Goboleed

7. Astaynta iyadoo la raacayo, tixgelinayo soo jeedinta Golaha Qaranka ee caafimaadka xoolaha iyo shaqo wadaaggeeda kale khidmadda loo adeegsduhu bixinayo amaba khidmaddo kale oo la xidhiidha wax alla wixii adeegyo kale, ee uu dhigayo xeerkani.
8. Aasaaska habraac Maamul oo rasmi ah iyo soo saarista Awaamiir ku taxaluqa soo dejinta. Maamulidda iyo isticmaalka tallaalada iyo biyoolajiyada kale.

Qodobka 4-2-2

1- Agaasimaha Waaxda Caafimaadka Iyo Horumarinta Xoolahu wuxuu leeyahay awaamiirta, marka uu ansixiyo Agaasimaha Guud, eek u socdo maamulka Dawliga ee caafimaadka Xoolaha, Sarkaalka caafimaadka, kormeeraha kawaanka amaba dhakhtar (mid dawli ah & mid kale oo iskii u shaqaystaba) dhammaan amaba mid ka mid ah arrimaha soo socda: -

a) Soo bandhigidda warbixinta loo baahanyahay ee uu agaasimuhu u maleeyo inay ku haboon yihiin haddii ay jiraanwax cudurro xoolaad ah, amaba looga shakiyo inay ku jiraangoobaha iyo sida khaaska ah ee xaaladda warbixinta loo gudbiyey
b) Xaqiijinta wixii tallooyin dhaxalgal iyo ku dhaqan leh ee uu Agaasimuhu u maleeyo inay lagama maarmaan u tahay ka hortagga & kaantaroolka cudurada faafa.
c) Fulinta wax alle iyo wixii kale ee awaamiir ah ee uu isagu/iyadu ee khibrad ahaan, isla markaasna uu hirgeliyo wixii lagama

maarmaan ah ahmiyadeeduna tahay xakamaynta cuduradda iyo inay ka mid tahay shuruucda uu maamulka caafimaadka Xooluhu bixiyey.

Qodobka 4-2-3

1. Maamulka Caafimaadka Xoolahu, Dhakhaatiirta kormeerayaasha caafimaadku iyo cid alle ciddii dhakhaatiir kale ee loo awood siiyey waxay geli karaan wixii kasta ee dhul, dhisme, xero, xamuulka xoolaha qaada, iyo wixii kale ee lagu guri karo, amaba lagu qaadi karo.

   a) Xoolaha baadhista oo isku mid ah iyo wax alle wixii kasta ee lagu raadinayo ahmiyadeedu tahay hubinta inay xoolahaasi qabaan cudduradda faafa amaba ay tahay in sidoo kale loo xaqiijiyo inay waafaqsan tahay (xeerkan) sida nadaafadda, ka illaalinta jeermiska & qaabdhismeedka & qalabkaasi in si fiican loo mariyey.

   b) Hilibka qallan, Hargaha wixii kale laga helo xoolaha, baadhistoodu waa isku mid taasoo cadeynta iyo iyo garashada cuduradaasi amaba ahmiyadoodu tahay hubinta inay ku jirto & in kale (xeerka) & sida ay tahay nadiifinta &illaalinta jeermiska ee qaabdhismeedka &qalabkaasi in si fiican loo soo sameeyey.

1. Maamulka Caafimaadka Xooluhu, kadib ansixinta Agaasimaha Caafimaadka Xooluhu wuxuu bixinayaa tilmaamo uu isagu /iyadu ku xaqiijinayoi wixii tallaabooyin ah ee khuseeya cafimaadka xoolaha ee gobtaasi xadaysan taasoo

isaga/iyada ka soo baxday iyo inay ku tilmaaman tahay laguna bixiyey Xeerkan.

<u>CUTUBKA 4-3</u>
SHURUUC QORISTA
Qodobka 4-3-1

- Maamulka Caafimaadka Xooluhu wuxuu soo qorayaa shuruucda ku jihaysan xoola dhoofka,soo dejinta iyo ka illaalinta cuduradda iyo siday ku waafaqsan tahay, waxyaabaha laga rabo dalka loo dhoofiyo iyo sida qaabka guud ee tilmaamaha O.I.E, ka dib mark uu qaato ciddA ee shaqo weadaagtu ka dhaxeyso.

QAYBTA 5AAD(section)
Caafimaadka Xoolaha Ee Madaxa Banaan
Cutubka 5.1
Kalasoocidda xillalka qaynaha dawliga iyo kuw iskood u shaqeysta
Qodobka 5.1.1

1. Waa in waaxda caafimaadka xoolaha ee Dawladu ay sugtaa caafimaadka xoolaha qaranka, waxeyna u xil saarantahay gaadhsiinta ama dhammaystirka adeegyada hawlaha caafimaadka xoolaha ee dalka. iyada oo laga duulayo siyaasadda guud ee qaranka eek u wajahan horumarka dalka kuna salaysan maalgelin, usinaanshaha fursadaha wax-ka qabashad saboolnimada, isku fillaanshaha, ilaalinta deegaanka iy kuwa kale eel eh ahmiyad guud.

2. Iyada oo lagu salaynayo xaaladaha jira /taagan ee dhaqaalha bulshada xulashada hadaba xoolaha, haddii ay jiraan wax awooda ka baxsan, shuruucda iyo nidaamka caalamka, Dawrka iyo shaqada ey kala leeyihiin dawlada iyo ururada madax banaana ee caafimaadka xooluhu waxay u kala qeexan yihiin sida soo socota.

a) Aderegyada caafimaadka xoolaha ee hoos imanaya Qaybta Dawliga ah wuxuu noqonayaa

1. Hubinta /illaalinta cudurrada iyo la dagaalankooda.
2. U gudbinta warbixinta hay'adaha caalamiga ee ururadacaafimaadka ku lug leh iyo wadanada kale.
3. Xakamaynta iyo ka -hortaga cudurada ee liiska OIE, oo ay ku jiraan tallalka iyo xakamaynta cudur gudbiyaasha.
4. Baadhista cudurada, warbixinta iyo cadaymaha.
5. Qorshe ku tala gal leh iyo waxkaqabad dedeg oo laga geysto cudurrada.
6. Illaalinta nadaafada cuntada iyo caafimaadka Dadweynha.
7. Baadhista iyo caddaynta caafimaadka waxa dhoofiya iyo wax soo degaya waafaqsan si shuruucdacaalamiga ah.
8. Hubinta/sugida tayada dawooyinka xoolaha, tallaalada iyo wixiikale eeBayoolojikeda la soo saaro.
9. Tababarada caafimaadka xoolaha, cilmi baadhis, fidin iyo horumarin.
10. Dejinta shuruucda maamul, dabagalka iyo gacansiinta ha'yadaha caalamiga ee ku hawlan daryeelka caafimaadka xoolaha.

b) Adeegyada caafimaadka xoolah ee hoosyimaada qaybta iskeed u shaqaysata: -

- Arrimahan hoos ku qoran waxa qaban kara dhakhaatiirta xoolah ee madaxa banana

1. daaweynta xoolaha.
2. Waxa siin kara qandaraasyo hayadaha dawlada iyo kuwa ajanebigaah marka ay ogolaansho ka helaan wasaarada xanaanada xoolaha.
3. Hadsay ka qaataan qandaraasyo hayadaha ajanabiga ah waxay u qori karaan. Warbixin la xidhiidha hawsha ay qandaraaskaas oo keliya ku qaateen iyagoo warbixin toos ah siinaya wasaarada xanaanada xoolaha.
4. Dhakhatiirta madax banana ee qabanaya hawlaha caafimaadka xoolaha waa inay diwaan-gashan yihiin laysan ay ka haystaan wasdaarada xanaanada xoolaha.
5. Dhakhaatiirta madaxa banaani waa inay warbixin joogta ah oo la xidhiidha hawl ahooda caafimaadka xooluhu siiyaan wasaarda xanaanada xoolaha
6. Adeegyada, baadhista, iyo daawaynta cudurada.
7. Soo dejinta, qaybinta iyo iibinta daawooyinka xoolaha, iyo qalabkooda
8. Maaraynta ka ganacsiga wax soo saarka xoolaha.

3. Iyada oo la eegayo marxalada horumarinneyd ee qaybah iskood u shaqaysta iyo hay'adaha sharciga qeybta nadaamka qaabka shaqo ku dhisan, shaqooyinka gaarka ah eek u xusan, masuuliyada waaxda dawlada ama wasaarada ee ku xusan wedha hore ee (2) waa loo wakiilan karaa ama lagu siin karaa hab-qandaraas, qaybta

iskeeda u shaqaysata, halka qaybta dawliga ah ee caafimaadka xooluhu uu illaalinaayo shurooc dooda iyo xakamayntooda.

4. Hawlaha ama adeegyada caafimaadka xoolaha, qandaraaska lagu siin karo, qaybaha Madax-banaan sida ku xusan weedha sedexaad (3) waa qaar lagu tartami karo/ama geli-kara tartan. Taasi oo macnaheedu yahay, Dhakhtarkasta ama Urur Dhakhaatiirta ee madax banan oo haysta ama leh wixii khibrad iyo kartida, gudashada hawlaha caafimaadka xoolaha sida aqoon Waayo aragnimo iyo imkaaniyaad, waxa maamulka caafimaadka xoolaha, u wakiilan kara fulinta hawlaha caafimaadka xoolaha, habka uu caafimaadka xooluhu u dejiyey fulinta hawlahaasi.

5. Maamulka caafimaadka xoolahu wuxu ka dhigi doono, hawlaha caafimaadka xoolaha inta badan wax lagu tartamo ilaa inta suurto gal iyada oo loo wakiilanayo hawlahaas caafimaad xoolaha Ururada madax banana, ee caafimaadka xoolaha. Waxa kale oo maamulka caafimaadka xoolaha ee dawladdu ku gaadhsiin doono hawlaha shaqada adeega caafimaadka inta suurtogal ah nidaam iswadi kara/kharashkana bixin kara sida uu habku qeexayo.

6. Waa in maamulka caafimaadku Dawladu u abuuri/Suurtogaliyo Ururada madax-banaan ee caafimaadka xoolaha jawi ku haboon oo ay horumar ku gaadhi karaan, kaa soo ah mid waafaqsan talooyinka ka soo fula golaha qoranka

ee caafimaadka xoolha, kuwaas oo matali kara danaha Dhakhaatiirta madaxa banana iyo ururkooda ama Hay'adooda.

CUTUBKA 5.2

Madax-Banaaanaynta Adeegyada Caafimaadka Xoolaha iyo Shaqooyinka Rasmiga Ah.

1) Sida ku cad Cutubka 5.1 ee qaybta (5.1) Dhakhaatiirta iskood u shaqaysta diiwaangashan ee liisanka leh waxa qandaraas lagu siin karaa in ay fuliyaan shaqooyinka rasmiga kuwaas ay ku jiri karaan arrimaha caddaymuhu (shahaadada) caafimaadka iyga oo ka wakil ah maamulka caafimaadka xoolaha.
2) Waa in si cad loo kala saaro loona dejiyo doorka ay kala leeyihiin qaybaha iskood u shaqaysta iyo kuwa dawliga ee shaqooyinka lagu qandaraas siiyey, hawlahaas waa in ay si cad ugu qeexanyihiin qoraal kaas oo qeexaya habka ay kala leeyihiin sida ku cad qormadan dhakhaatiirta iskood u shaqaysata, iyo maamulka caafimaadka xoolaha.
   a) Dhakhaatiirta Madaxa banaan waxay hoos imanayaan maamulka Caafimaadka xoolaha marka shaqo loo wakiisho halaka maamulka caafimaadka ee Wasaaradu uu u xilsaaran yahay hubinta kormeerka hawlaha ay fulinayaan dhakhaatiirta madax banaani, tasoo xaqiijinaysamadax-banaanidooda, xilkasnimadooda iyo eexsho la, aanta ama uheelanaantooda.
   b) Lacagta laga siinaayo dhakhatiirta madax-banaan shaqada ay guureen /qabteen, waxaa

bixin doonaa oo kaliya maamulka caafimaadka xoolaha ee wasaaradda. Dhakhaatiirta madax-banaan, si toos ah ulama xidhiidhi karaan mas'uulka waxsoo saarka amaba adeegyada la qabtay.

c) Dhakhaatiirta madax-banaani ma yeelan karaan damac dhaqaale lacageed ama dano kale oo ka baxsan shaqada adeega xadidan ee loo wakiishay.

d) Farsamada xumida amaba faldembiyeedka ay sameeyaan dhakhaatiirta madaxa-banaani waxa loo furi karaa **maxkamad kiis madani ah,** ama mid ciqaab ah, cunaqabatayn maamul, oo ay ku soo rogaan maamulka caafimaadka xooluhu, taasi oo noqon karta in lagala noqdo xilkii lagu aaminay iyo cunaqabatayn farsamo oo ay ku soo rogaan Guddiga Qaranka ee caafimaadka xooluhu (**N.V.B**) o waafaqsan xeerkani.

e) Karaamada iyo xilkasnimada dhakhaatiirta fulinaaya shaqooyinka rasmiga waa in maamulka caafimaadka ku qadariyo kuna illaaliyo si waafqsan talooyinka Golaha Qaranka ee caafimaadka xoolaha

CUTUBKA 5.3

Aasaasidda Golaha Qaranka ee Caafimaadka Xoolaha (GQCX)

Qodobka 5.3.1

1) Madaxweynaha Jamhuuriyadda Somaaliland wuxuu magcaabayaa madaxa Golaha Qaranka ee Caafimaadka Xoolaha (N.V.B), iyada oo laga

duulayo talo bixinta Wasiirka wasaarada Xannaanada Xoolaha.

2) Golaha Qaranka ee Caafimaadka Xooluhu wuxuu ka kooban yahay xubnaha soo socda.

a) Dhakhtar diiwaangashan oo leh liisan (Veterinarian) oo ay soo doorteen golaha dhakhaatiirtu ee Somaliland in uu noqdo Gudoomiyaha Golaha Qaranka ee Caafimaadka Xoolaha (N.V.B)

b) Agaasimaha waaxda caafimaadka xoolaha oo noqon doona diiwaan hayaha.

c) Hal dhakhtar caafimaad oo diiwaangashan oo leh liisan amah al dhakhtar xanaano oo ku jira maamulka caafimaadka xoolaha.

d) Hal dhakhtar oo diiwaangashan u leh waayo aragnimo la xidhiidha maamulka iyo baadhista daawooyinka xoolaha ama dhakhtar takhasus u leh daawooyinka oo ka tirsan dhakhaatiirta madaxa-banaan ka dib marka ay doortaan dhakhaatiir diiwaan gashan ama urur dhakhaatiirta madaxa-banaan sida ku qeexan habka shuruucda ee k u qoran xeerka. Dhakhtarka diiwaangashan oo leh waayo aragnimada daawooyinka ama farmashiiste waa in uu yahay mid aad ugu dhex jira ganacsiga daawooyinka.

e) Hal xubin sharafeed ah oo magcaabistiisa ka talo bixiyo Wasiirka Wasaarada Xanaanada Xoolaha.

Qodobka 5.3.2

Shaqaalaha Xafiiska Golaha Qaranka ee Caafimaadka Xoolaha (GQCX)

a) Gudoomiyaha.
b) Diiwaanhayaha
c) Xohaya laga soo magcaabay Golaha Qaranka ee Caafimaadka Xoolaha(GQCX)dhexdooda kana hoos shaqayn doona diiwaanhaya, kaaso ka masuul noqon doona arrimaha maamulka la xidhiidha.

Qodobka 5.3.3
Mudada Xubnaha Golaha Qaranka ee Caafimaadka Xoolahu hayn doonaan xafiiska:

a) Xubnaha Goluhu, waxay hayn doonaan xafiiska muddo 3 sanno ah hase yeeshee dib baa loo soo magcaabi kara.
b) Xubin walba oo ka tirsan Golaha aan ka ahayn xubin dibbeda way iska casili kartaa xafiiska marka ay la haboonaato, wuxuna u gudbinayaa qoraalkiisa Wasiirka Xanaanada Xoolaha. Laga soo bilaabo taariikhda Wasiirku helo qoraalkaas, xubintu kama tirsana Golaha (GQCX)
c) Madaxweynaha, isaga oo ka duulaya talobixinta Wasiirka W.X. Xoolaha, wuxuu magcaabi karaa Dhakhtar diiwaangashan ama qof ku haboon jagadan si ku meel gaadh ah, xubinta kasta oo ka tirsan Golaha Qaranka Caafimaadka xolaha haddii ay dhacdo: -
    1) In uu dhinto.
    2) Ruqseysto.
    3) Dalka ka maqanyahay.
    4) Awood daro.

d) Hawlwadeenada xafiiska Golaha (Gudoomiye, Diiwaanhaye iyo xoghaynta), waxy gudan donaan shaqada ay ku cayimanyihiin ee la xidhiidha xilalkooda iyo golaha qaranka ee caafimaadka xoolaha & sida uu asteeyo maamulka caafimaadka xooluhu.

Qodobka 5.3.4

Shirarka Golaha(GQCX)

a) Golaha wuxuu fadhiisandoona ugu yaraan hal mar sadexdii biloodba, hase yeeshee kama reebana in uu yeesho fadhi hadii loo arko daruuri waqtigaasha qaarkood.

b) Gudoomiyaha wuxuu noqonayaa shirgudoonka shirarka Boodhka marka uu maqanyahayna, waxay xubnaha Golaha Shirkaas fadhiya waxay ka dooranayaan Gudoomiye taaso waafaqsan nidaamka u degsan doorashada Gudoomiyaha ee shirkaas.

c) Kooramka Golaha waa shan xubnood ama tirade xubnaha shirka ku qabsoomi karo ee go'aan ka fuli kara waa (5) xubnood

d) Go'aanada ka soo fula Golaha wuxu noqon doonaan mid aqlabiyad ku saleysan.

e) Wixii laga hadlo shirwalba, waa in si habsami leh loo xafido, waa in uu Gudoomiyo ansixiyo ka hore inta aanan shirka ku xigaa qabsoomin.

Qodobka 5,3.5

Awooda iyo shaqada Golaha (N.V.B) ay leeyihiin

1) Iyada oo raacayo shuruucda ku jirts xeerkan (Code) caafimaadka xoolaha wuxuu Goluhu awood u leeyahay diiwaangalin iyo katiridda diiwaanka

dhakhatiirta caafimaadka xoolaha, kuwa farmasiiyada daawada xoolaha, kaaliye caafimaad iyo dhismaha (farmasiiyada iwm) sida waafaqsan shuruucda ku qeexan xeerkac.

2) Wuxuu Goluhu qeexayaa shuruudaha la siinayo ama laga rabo guryaha, dhismayaasha tayada adeegyada caafimaadka xoolaha la qabanayo.
3) Wuxuu Golahu dajinaya nadaamka lagu asaasayo Ururka qaranka ee cafimaadka xoolaha wuxuuna ogolaanayaa oo isla markaana cadaynaya xeerka iyo shuruucda Ururka.Waxa kale oo golahu awood u leeyahay kor meerida hawlaha Ururku qabto iyo sharci samaynata hadii ay daruuri noqoto si kor loogu qaado tayada shaqooyinkooda &kaalintooda.
4) Dib-u-eegis iyo diyaarin xeerka qaranka ee anshax dhawrista caafimaadka xoolaha.
5) Hubinta & ku dhaqanka xubnaha oo dhami dhakhaatiir u xirfad leh xeerka anshaxa caafimaadka xoolaha, laguna fulinayo wixii ciqaaba ee la xidhiidha khalad ama gaf farsamo sida ku cad xeerka.
6) Soo saarista shuruucda/qawaaniin lagu maamulo adeegyada madaxa -banaan ee caafimaadka xoolaha ee uu maamulka caafimaadka kor u qaadayo kuna xakamaynayo hawlahooda
7) Wuxuu boodhka gacan ka siiyaa maamulka caafimaadka ee wasaarada samaynta, dajinta shuruucda la xidhiidha xeer Wasiir iyo Qawaaniinta kale ee baarlamaanka laga rabo kuna wajahan caafimaadka xoolaha.

8) In uu gacan ku siiyo Wasaarada samaynta siyaasada iyo istiraatiijiyada qaranka ee ku wajahan xoolaha.
9) In ay ka tala bixiyaan oo ay qiimeeyaan tayada nadaamka waxbarasho culuumta caafimaadka xoolaha ee heer walba.
10) Marka jaran-jarada haykalka la eego. Goluhu wuxuu toos warbixinta siinayaa Agaasimaha guud ee Wasaarada Xoolaha kaas oo ku shaqaynaya awaamiirta iyo talooyinka Wasiirka Xanaanada Xoolaha.

CUTUBKA 5.4

Magcaabid iyo Doorasho Gudoomiyaha Golaha Qoranka ee Caafimaadka Xoolaha

Qodobka 5.4.1

3)qofka u qalma in loo magcaabo Gudoomiyaha Gudiga Qaranka ee Caafimaadka Xoolaha waa in: -

a) Uu yahay somali lander, haystaana shahaadad jamacadeed ee caafimaadka ama xanaanada, kana diiwaangashan yahay Golaha Qaranka ee Caafimaadka xoolaha (N.V.B)
b) Aanay dadiisu ka yarayn 40 sanno, kana weynayn 60 sanno.
c) Uu u leeyahay waay-aragnimo xoolaha ama Adeegga caafimaadka xoolaha muddo aan ka yareyn 15 sanno.
d) Waa in uu leeyahay,
    1) Aqoonta xirfada iyo haykalka madaxnimo.

2) Kartida maamulka iyo maareynta mashaariicda xoolaha ama Adeega caafimaadka xoolaha.

e) Uu yahay qof karamu leh,aadna looga danbeeyo/ama sumcad fiican ku leh dalka,lehna waayo-aragnimo waxtar oo ku filan la shaqaynta Hay'adaha & ururada caalamiga.

f) Uu yahay qof aad ugu wanaagsan ku hadalka iyo qoraalka luqada INGRIISIGA Aqoonta luqada kale oo Ajnabiga ah waxay iyaguna noqon karaan kuwo faa'iido leh.

Qodobka 5.4.2:

1) Wasiirka ayaa isku yeedhi doona shirweyne (konggares) ay isugu iman doonaan Golaha dhakhaatiirta Somaliland kuwa Dawliga iyo kuwa madax-banaanba, si loo doorto Gudoomiyaha Gudiga Qaranka ee caafimaadka Xoolaha, Wasiirka wuxuu cadeynayaa maalinta shirku qabsoomi doono ka hor mudo an ka yareyn 15 maalmood.
2) Shirweynaha Golahu (kongareyska) dhakhaatiirta, wuxu qabsoomi kara marka ay joogaan $^{2}/_{3}$ dhakhaatiirta diiwaangashan
3) Gudiga Doorashadu waxay ka koobnaan doonaa

    a) Xubin sharafeed uu magcaabey Wasiirka oo matali doona Gudoomiyaha Komishinka.
    b) Agaasimaha waaxda caafimaadka xoolaha.
    c) Dhakhatar diiwaangashan, kana tirsan qaybaha madaxa banaan, oo ey doorteen dhakhaatiir ama ururka dhakhaatiirta qaranka ee caafimaadka xoolaha.

4) Fadhiga ururka kongarayska, dhakhtarka diiwangashan ee caafimaadka ama xanaanada ah wuxuu magcaabi karaa isaga oo raacaya foomka magacaabista ee wareega hore kuna xusan foomka 3 xeerkan, tartamaha buuxinaaya shuruudaha looga baahan yahay kuna xusan Qodobka 5.4.1 ee qormadan "5aad" ee doorashada Gudoomiyanimada Golaha. Foomka magcaabistu wuxuu yeelan doonaa labada magac ee soo jeediyaha iyo tartamaha kuwaas oo ku qoran xarfo waaweyn iyo mid walba saxeexiisa, waa in qofwalba shakhsi ahaan foomka gacanta ka saraa Gudiga doorashada (komishinka)
5) Komishinku (Gudiga) Kadib wuxuu siin doonaa dhakhtar walba oo qaybta caafimaadka ama qaybta xanaanada ka tirsan warqada cod-bixinta sida ku cad wareega labaad ee foomka 3 ee xeerkan, kaas oo ey ku qoran yihiin magacyada tartamaayaashu lagu soo magcaabay si waafaqsan weedha 4 ee hore (kor ku xusan)
6) Dhakhtar walba oo ka tirsan qaybta caafimaadka ama xanaanada xoolaha oo helo warqada codka waa inuu ku mujiyaa xarafka X. magaca tartamaha ee codkiisa uu siinayo ama cida uu dooranaayo kuna qoro magaciisa/mageceeda xarfa waawayn. kuna sexeexo warqada codka Meesha loogu tala galay. warqada cod bixintu hadii anaay lahayn astaamaha cayiman ama wax badan waxa loo macnaysanaya mid xumaatay, lamana tixgalinayo haba-yaraatee.
7) Warqada cod-bixinta waa in qof walba dib ugu celiyo gudida doorashada (doorashada gudoomiyaha) taas oo qof kastaaba gacanta ka dhiibayo.
8) Isla maalinta doorashada, gudida komishanka waxay tirin doonaan codka tartamawalba helay,

kadib waxay ku dhawaaqayaan qofka helay codka ugu badan ee loo doortay jagada Gudoomiyaha Golaha.

9) Iyada oo cadaalada cod-bixinta mudnaan la siinyo waxay gudidda doorashada gudoonsayaan inay cadeeyaan ciday guushu raacday

10) Gudida (komishanka) waxay u gudbin doonaan xubinta tarmaha loo doortay in loo magacaabo Gudoomiyaha Golaha Qaranka ee caafimaadka xoolaha) Wasiirka wuxu Wasiirkuna ka ansixin doonaa madaxwaynaha inuu si rasmi ah ugu magacaabo.

Cutubka 5.5
Diiwaan-Galinta iyo Liisan (Ruqsad) siinta Dhakhaatiirta Farmashiistaha iyo Kaaliyayaasha caafimaadka xoolaha:
Qodobka 5.5.1
Codsiga is diwaangalinta

1. Qofkasta oo xaq-u-leh in la diiwaan galiyo sida xeerkan qabo, waxaan ka dalban karaa diwanhayaha in uu diwaan galiyo.

Qodobka 5.5.2
Yaa ku Haboon inuu dalbo loona Diwaangalinta Dhakhtar caafimaadka Xoolaha, Farmashiista ama Kaaliye ahaanba?

1. Qofkasta oo uqalama in la diiwaangaliyo sida dhakhtar farmashiste ama kaaliye caafimaadka xoolaha waa in:
   a) Uu yahay muwaadin Somalilander ah oo haysta shahaadada jaamicadeed oo la xidhiidha culuunta caafimaadka, xanaanada xoolaha ama takhasuska culuunta Daawooyinka/farmashiiyada, kana soo qaatay jaamacad oo ay ururka qaranka qaranka ee

caafimaadka xooluhu ogolaatay amaba ay aqoonsadeen.

b) Muwaadin Somalilander ah oo haysta diblooma ku tacaluqa caafimaadka xoolaha/sheybaadhka, kana soo baxay dugsiga cilmiga caafimaadka xoolaha oo ay ogolaatay amaba ay aqoonsadeen **Ururka Qaranka Ee Caafimaadka Xoolaha (N.V.B)**

c) kama reebana qof aan somalilander ahayn oo buuxiyay shuruudaha kor ku xusan (Ogolaanshahana) ka helay ururka Qaranka ee caafimaadka xolaha.

Qodobka 5.5.3
Sidee loo dalbanayaa is-diwaangalinta.

1) Qofkasta oo u qalma in la diiwaan galiyo sida kuxusan qodobka 5.5.2 ee hore waxa samaynayaa dalabkiisa/dalabkeeda sida ku qeexan foomka 1/1
2) Foomka cayiman ama tilmaaman waa ianay la socoto: -
   a) Khidmad xadidan oo ku cad wareegto Wasiir oo taageero ka haysta golaha qaranka ee caafimaadka xoolaha (N.V.B)
   b) Shahaada jaamacadeed ama diblooma oo ka marag kacayse in uu u codsadaha aqoontiisa.
   c) Hadii uu u baahdo G.Q ee caafimaaka Qaranka xooluhu (GQCX)waxa la adeegsanayaa qof u marag fura codsadaha in shahaadada ama dibloomuhu yahay mid dhaba ah ama sharci ah, waxana muhiim in la helo magaca addresska si loola xiidho marka loo baahdo.
   d) Warqadaha laba markhaati oo cadaynaya.

3) Marka codsaduhu buuxiyo shuruuda kor ku xasan kuna qancay Golaha Qaranka Caafimaadka Xoolaha isaga/ iyada waxa lagu diwaangalinayaa diwaanka waxana la siinayaa cadaynta diiwaangalinta ee ku xusan foomaka ½.

Qodobka 5.5.4

Ayaa u Qalma in uu codsado Liisanka?

1) Dhakhtar walba oo iska diwaan galiyay caafimaadka xolaha sida ku xusan **qodobka 5.5.3** ee xeerkan oo haysta cadaynta diiwaangalinta oo bixinayaa khidmada(FEE) waa la siinayaa liisanka (foomaka $^{1}/_{3}$) si uu ugu shaqaysto xirfadiisa la xidhiidha adeega caafimaadka xoolaha ama dhakhtarnimo.

2) Mar alla marka uu goluhu ku qanco in ay tahay wax danta dadwaynaha ku jirta wuxuu (GQCX)u talo bixinaya in liisanka la siiyo dhakhtarka aan Somaliland ahayn oo haysta shahaadada jaamicadeed taaso xaq u sinaysa isaga/ayada inuu xirfada dhakhtarnimo kaga shaqaysto dalka.

Qobobka 5.5.5

Sidee loo codsadaa Liisanka

1) Arjiga/Dalabka liisanku waa sida ku cad foomka ¼ waana in lagu bixiyo shuruudaha ay ka mid yihiin: -

a) Bixinta lacagta khidmada(VII)
b) Haysashada cadaynta diwaan-galinta
c) Cadaynta shahaadada caafimaadka xoolaha, xanaanada ama farmashiistaha iyo warqad laga haysto Golaha oo ogolaanaysa in la siiyo liisanka.

2) Liisanku waa in u yahay wax ku qexan foomka ¼ oo lagu bixinaayo shuruudaha ey ka midyihiin in laga xanibo meelaha uu hore liisan uga jiro oo mudaysan hadii Goluhu u arko wax haboon.

3) Boodhka waxa laga yabaa, isaga oo cuskanaya 5.5.7 in uu amar ku bixiyo joojinta diwaangalinta taasoo macneheedu yahay in aan liisanka lagu shaqaysan Karin oo la tirtirayo.

Qodobka 5.5.6
Xuquuqda Shaqada.

1. Dhakhtar kasta oo liisan leh wuxuu xaq-u - leeyahay in uu ku shaqaysto, wax ku doonto, kuna dacwoodaan kagana soo ceshado maxkamad kasta oo awood u leh iyada uu sii maraayo maamulka caafimaadka xoolaha iyo/ama hogaanka golaha qoranka ee caafimaadka xoolaha sida ku qeexan shuruucda ku jirta xeerka iyado la sii marinaayo Wareegto Wasiir wuxuuna kharash macquul ah saari karaa xirfadiisa, talooyinka, baadhis iyo qiimaha daawada la siiyay.

Qodobka 5.5.7

Ka saarista diwaanka ama tir-tirida liisanka dhakhtarka caafimaadka:

1) Hadii dhakhtar diwaan- gashan ama liisan leh lagu helo faldanbiyeed ama dhaqan xumo ama danbi ku cad xeerkan ama kabacdi marka maamulka caafimaadka baadhay/waraystay iyo /ama Goluhu u arkay danbiile, wax sharaf dhac ku ah, xirfada caafimaadka xoolaha oo uu ku helo maamulka cafimaadka arintuna tahay dhakhatar diwaan-gashan waxay u amri karaan diwaan hayaha inuu ka saaro magaca shakhsigaas diwaanka guud iyo hadii arintu tahay dhakhtar liisan leh waxa suurto gal ah in arintana liisanka ay ku tirtiraan qofka noocaasa.
2) Baadhis/waraysi xubnaha, Qaabka loo wado baadhista, wuxu uu kaqaadan karaa rafcaan go’aanada maamulka caafimaadka iyo G.Q ee

caafimaadka xoolaha oo lagu siin doon shuruucda la dajiyay eek u jirta xeerkan iyadoo la sii marinayo wareegtada Wasiirka, taaso daba socodka talo bixinta iyo heshiisyo lala galay (N.V.B) iyo maxkamada sare

3) Muddada baadhista socoto golaha qaranka ee caafimaadka isaga oo ka tala qaatay maamulka caafimaadka xoolaha wuxu amar ku bixin karaan amaba ay cadaynayaan in diwaangalintiisa ama liisanka la siiyay uu yahay mid aan lagu dhaqmayn (shaqayneyn)

Qodobka 5.5.8
Diwwan-galinta iyo Xaqa uu Leeyahay Dhakhtar Xanaanada Xooluhu in uu Shaqaysto

1)
2) Diiwaan-galinta dhakhtarka xanaanada xoolaha iyo kaaliye xanaanada xoolaha waxaa lagu salayn doonaa shahaadadooda waxase ku xidhantay aqoonsiga iyo ogolaanshaha Golaha Qaranka ee caafimaadka (**N.V.B)** waxa intaa soo raacay ama waheliya nidaamka/shuruucda ku cayiman kore e qodobada 5.5.1 iyo 5.5.2 iyo 5.5.3
3) Waxay qaban doonaan wajibaadka/shaqada noocaasa ee la xidhiidha wax barashadoodi hore iyo xirfadaha aqooneed ee kale oo ay aqoonsadeen, ogolaadeen Golaha qaranka ee caafimaadka xoolaha (N.V.B) iyo shuruucda ku hoos qeexan xeerkan iyada la sii marinaayo wareegto Wasiir

Cutubka 5.6
Hawlaha adeega caafimaadka ee ey gutaan dad aan dhakhaatiir aheyn:
Qodobka 5.6.1

1) Masuulka caafimaadka xoolaha ee loo xil saaray (Gobol, Degmo) wuxuu u xil saaranyahay

dhamaan hawlaha dhakhaatiirta madax-banaan iyo kalkaaliyaasha ama daryeelaha (CBHWS) hawsha kawada jiidaas waxay la shaqayn donaan masuulka caafimaadka e u xil saran dhamaan wixii la xidhiidha adeega caafimaadka xoolaha ee jiidaas.

2) Kaaliyaasha caafimaadka waa in ay diwaangashan yihiin si ay hawlaha u gutaan waxayna ka hoos shaqayn doonaan mas'suuliyada dhakhtar caafimaad diwaan-gashan leh liisan.

3) Hadaba, meelaha aanay ka jirin dhakhtar caafimaad oo diwaangashan ama kaaliya caafimaad, waxa fulinta hawlaha adeega caafimaad loo ogolaan kara daryeelayaasha/gargaarayaasha, taasina waxay ku xidhantahay hadii uu jiro kaaliye caafimaad oo dhakhtar caafimaadka xoolaha u leh liisan uu u idmadokaaliyahaas inuu hubiyo hawlaha ee wadan daryeelayaashu.

4) Xulista, tababarka, cademaha, diwaangalinta, kormeerka iyo hubinta daryeelaha iyo hawlaha adeega caafimaadka ee uu wado (sida adeegyada asaasiga ah ee caafimaadka xoolaha iyo talaalka iwm) ee loo ogolaaday iyaga waxay ku qeexnaan doonaa shuruuc hoos imanaysa xeerkan oo wareegto wasiir iyada oo lagala tashaday golaha Qaranka caafimaadka xoolaha (**N.V.B)**

5) Maamulka caafimaadka xooluhu wuxuu hubin doonaa in hawlaha adeega caafimaadka xoolaha ay wadaan dad aan ahayn dhakhaatiirta cafimaadka xooluhu ay hoos imaadaan haygalka/maamul jira oo ku xidhan dhakhaatiir diwaangashan oo si joogto ugu gudbisa talooyin taageero, kuna samaysa kormeer iyo toosin, waxa iyadana sidoo kale la sugi donaa nidaamka kuwajahan helida hab qorshayn oo wax laga

qabanaayo caafimaadka xoolaha lagagana taxadiraayo dhibaatooyinka dhaqaale ee la xidhiidha isticmaal xumada dawooyinka caafimaadka xoolaha sidii loo yarayn lahaa khatarta ey hawlo noocaasi ku leeyihiin caafimaadka bulshada iyo ganacsiga aduunka

Cutubka 5.7(Chepter 5.7)

Haysasho/Helida iyo Qaybinta Dawooyinka xoolaha

Qodobka 5.7.1

1) Daawooyinka cafimaadka xoolaha waxa loo isticmaali karaa ujeedada hadafka soo socda

b) ka hortaga iyo daawaynta cudurada xolah.

t) xakamaynata habardugaagga.

j) baadhista cudurada xoolaha.

2) Daawooyinka dalka loo soo dhoofiyo waxay noqon doonaan kuwo daruuri ah oo baahi loo qabo oo ey hubiyeen masuuliyiinta caafimaadka xoolah iyo caafimaadka dadwaynaha. Iyada oo la raacayo ogolaansho maamulka caafimaadka xoolaha iyo talo bixinta Golaha Qaranka ee Caafimaadka Xolaha (N.V.B).
3) Liiska magacyada dawooyinka daruuriga ah iyo waxyaalaha soo raaca waa in ey soo diyaariyaan masuuliyiinta maamulka caafimaadka xoolaha iyaga oo iskaashi la yeelanaya Golaha qaranka ee caafimaadka xoolaha

Qodobka 5.7.2

Shuruudaha Aqooneed ee looga Baahanyahay Diwaangalinta Daawo soo Dajiyaha Qeybiyaha ama Ibiyaha (sida ku cad Foomka Lifaaqa x4 ee xeerkan)

1) Qofka raba in loo aqoonsado Daawo soo Dajiye ama ibiye waa inuu yahay Dhakhtar caafimaad, Dhakhtarka farmashiista ah diwaangashan ama kaaliye caafimaad oo ka hoos shaqaynaya dhakhtar caafimaadka xoolaha oo leh liisan.
2) Qofka kale(ganacsada) oo haysta dhakhtar diiwaan gashan oo dhakhtar uu masuul ka ayhay isticmaalka dalabka, kaydinta iyo qaybinta daawooyinka la soo dajinaayo.
3) Qofka raba in loo diwaan galiyo shakhsi ahaan daawo soo dajiye waa in:

b) waa in uu ka haysto Wasaarada Ganacsiga liisanka soo dejinta oo aan dhicin.

t) waa in uu leeyahay dhismooyin ku filan kuna haboon habka kaydinta daawooyinka.

j) waa in uu ka leeyahay wakiilo ku filan, magaalo madaxda Gobolada Dalka, sida ku cad xeerkan oo lagu ansixiyey ogolaanshaha maamulka caafimaadka, iyada oo la raacayo talobixinada golaha qaranka ee caafimaadka xoolaha.

Qodobka 5.7.3

Dhismayaasha iyo Shuruudaha keydinta Daawooyinka Xoolaha:

1) Daawooyinka xoolaha waa in lagu ibiyo guryo diiwaangashan sida ku cad xeerkan.
2) Guryaha lagu gado daawooyinka xoolaha waa in nadaafadoodu la ilaaliyo lana dayac tiro, waa in ay ka reebanyihiin wasakh iyo cayayaan.
3) Guryuhu waa in ey leeyihiin daaqado hawadu isku dhaafaan, waana in guryahaas loogu talo galay isticmaalka, keydinta iyo /ama Iibka daawooyinka.

4) Qalabka qaboojinta (guryaha) iyo talaajadaha barafka waa in loo helo. hadaba sida loogu baahanyahay, si loogu kaydiyo looguna xafido daawooyinka
5) In wixii qalab ah iyo daawo ah la soo iibiyey ay ku jiraan diiwaanka si loo helo marka ey jirto baahi baadhitaan.
6) Daawooyinka dhacay waa degdeg looga saaro, Iyada oo la gubaayo ama gud dheer lagu aasayo/xabaalo ay goob jog yihiin maamulka caafimaadka xooluhu.

Qodobka 5.7.4
Diiwaanka Rasmiga iyo shuruucda Diiwaan-gelinta:

1) Diwwaanka Rasmiga ah waa in uu gacanta ugu jiraa diiwaanhayaha. Hadaba waxallaale iyo wixii loo ogolaaday in la soo dejiyo, la qaybiyo, iyo ibka daawooyinka, iyo guryahooda waa in ey diiwaangashanaadaan (sida ku cad foomka appendix 2 ee xeerkan). Nidaamka diiwaangelinta waa in uu yahay mid ku qeexan shuruucda xeerkan.
2) Diwaan-gelinta waa sannadwalba la jadiidiyo, haddii aanu soo dejin wax daawo xoolaad ah mudadii uu diiwaangashanaa oo dhan waxa laga saari doonaa diiwaanka.
3) Diwaanhayuhu waa in uu ka saaraa magaca qofka diwaangashanaa ee dhintay ama maqan sabab kale iyada oo wasaaradu la tashatay G.Q ee cafimaadka xoolaha in ay ka saaraan diiwaanka.
4) Diiwaanhayuhu hadii uu ahaysto sababo lagu qanco, wuxuu diidi karaa diwaangalinta wixii dhisme, markuu qaato aragtida maamulka caafimaadka xoolaha iyo La tashiga Golaha

Qaranka Caafimaaka xoolaha inaanayn Meesha ku haboonayn in lagu fuliyo shaqada iibka daawooyinka

5) Shakhsina ma iibin karo daawooyinka iyo waxa la xidhiidha ilaa magaciisa &caddaynta diiwaangalintuiyo liisankiisu qofka ka mas'uulka ah meherada ay ku cadyihiin guriga meherada lagu samaynayo.

Qodobka 5.7.5
Shuruucda Keenista iyo qaybsta:

1. Maamulka C/Xooluhu iyadoo raacaya talabixinta Golaha Qaranka ee Caafimaadka xoolaha waa in ay u qortaa Wasaarada Ganacsiga in ay siiso ruqsad(liisan) keenista daawada iyo wixii la xidhiidha dadka diiwaan gashan sida ku qoran xeerkan
2. Qofka(kasta) oo doonaya in uu daawo keeno, waa in uu isticmaala foomka arjiga ah ee ku cad xeerka iyo inuu arjigiisa/keeda uu ku soo cadeeyo soo dejinta daawadu.

b) soo saaraha (manufacturar) iyo nooca daawada la soo dajinaayo

t) shaygaasi waa in dalkiisu u si rasmi ah u ogolaado in ay ka iib gali karaan sayladaha, tusaale ahaan shaygaasi waa in uu haysto shahaadad sharci ah oo fasaxaysa iibka shaygaas [free sale certificate]

3. Iibka tafaariiq leh ama jumlad leh ee daawaynta waa in ay wadataa waaraaq ay ku cadyihiin isticmaalkeedu sida.

b) Magaca ganacsiga magaca firta/jinsiyada iyo walxaha isku dhiska ku jira

t) taxadir keeda

j) sadka iyo & xiliga la soo saray qaabka dawa-qaadashada.

x) xilliga ey dhacayso,

k) tirsigeeda [lamber].

d) kaydinteeda.

4. Hadii warbixinta kor ku xusan aanay daawada dusheeda ku cadayn waa in la keeno warqad ay ku qoranyihiin faahfaahinta aynu kor ku xusnay.
5. Si loo hubiyo/kontoroolo inay suganyihiin warqadaha iyo daceymaha dawooyinka xoolaha, Ibiyuhu waa in uu haystaa diiwaan laga raaco ,oo si joogta loogala socdosi looga digtoonaado soo dejinta daawooyinka aan haboonayn.

Qodobka 6aad

Shuruuda Kale ee maaliyada iyo ciqaabta

Cutubka 6.1

Shuruucda maaliyadeed

Qodobka 6.1.1

1) Maamulka caafimaadka xoolaha wuxuu goyn doonaa khidmadda "fiiga" uu bixiyo loo adeeguhu ama wixii khidmadda kale ah ee la xidhiidha adeegyo ku xusan xeerkan, isagoo waafajinaya weedha 7, qodobka 4.2.1 ee cutubka 4.2qaybta 4aad kuwaas oo ka koobnaan doona:

b) Suggida iyo ka marg kaca caafimaad ee soo dejinta iyo dhoofinta xoolaha iyo oonta xolaha ka soo jeedda oo loola jeedo inay dadku quutaan.

t) Baadhitaan cudur iyo tijaabooyinka seerooloji ah.

j) Isticmaalka xero guullo, goob karintiim, kawaano iyo dhismayaal la mid ah kuwaas oo kale.

K) Diiwaangalinta iyo liisan siinta dhakhaatiirta xoolaha iyo goobaha lagu fuliyo adeega caafimaadka xoolaha.

d) Ogolaanshaha ama ruqsad bixinta (sida soo dajinta iyo qaybinta daawooyinka xoolaha, talaalada, kinikada iyo biologikaliska kale ee la xidhiidha adeega baadhista iyo hubinta cudurada
r) Ciqaabaha ku tilmaaman xeerkan kama hor iman karaan xeerka ciqaabta guud ee dalka iyo shuruucda kale ee maxkamadaha taala.

<u>Cutubka 6.2</u>

Xayiraadda, Qalista ama Asturaada Xoolo Buka.

Qodobka 6.2.1

Xayiraada xoolo buka amba sadheysan.

Dhakhaatiira sexeexa lihi waxay yeelanayaan awood ay ku diidaan ama ku ogolaadaan dhoofinta nooc kasta oo xoolo ah oo buka ama aan ku haboonayn safar ama muuqaalkiisu aanu ku haboonayn in la dhoofiyo iyo isaga/iyada oo yeelanaysa awoodda uu dib ugu soo celin karo xoolaha noocaas ah goobta takoorka ama xoaryo guullada.

Qodobka 6.2.2

Damaanad qaadka mulkiilaha xoolaha masuuliyadda wixii dhaawac soo gaadha xoolaha ama oonta xoolaha intay ku jiraan baadhitaanka.

1) Xoolo ama oon xoolaad ee loo keeno dhakhtar xoolaad si uu fayo qabkooda u hubiyo wixii xoolaha gaadha waxay ahaanayaah darafta m ulkiilaha sarkaalkaana loo raaci mayo dhimasho ama dhaawac ku yimaada xoolaha iyo oonta xoolaha, Balse hadii la cadeeyo in khasaarahaasi ku yimi dayac ama farsamo qaldan waxa lagu maaraynayaa qawaaniinta uu dhigaayo xeerkani.

Qodobka 6.2.3
Gawraca xoolo buka

1) Maamulka caafimaadka xoolahu ama hayad ka hoos shaqaysa oo loo xil saaray way gawrici xoolo kasta oo sadhaysan ama looga shakiyo inay sadhaysan yihiin ama haddii kaleba u banana baxay ku sadhaysan cudur halis ah oo ku qeexan si gaar ahna ugu tilmaaman qawaaniinta xeerkan.

Qodobka 6.2.4
Asturaada raqda neefka la qalay

1) Hay'ad maamul caafimaad xoolaad (sida dhakhtar baadhe ah) wuu xayiri karaa ama amar ku bixin karaa asturaada ama baabi'inta neef kasta, raqda ama qayb ka mid ah raqda isagoo raacaya qaabka ku sifaysan qawaaniinta uu dhigayo xeerkani.

Cutubka 6.3
Shuruucda u gaarka ah eyda

Qodobka 6.3.1
Diiwaan gelinta iyo ruqsad siinta:

1) Dadka leh eyda waa inay diiwaan-geliso dawlada hoose ee aagaasi. Mulkiilaha eydaasi waa inuu qaato liisan la cusboonaysiin karo sanad walba. Ruqsadda waxaa bixinaysa dawladda hoose marka mulkiiluhu la yimaado marag kac tallaal oo uu ka sito maamulka caafimaadka xoolaha ama dhakhtar ka diiwaa-gashan maamulka caafimaadka xoolaha.

Qodobka 6.3.2
Takooridda iyo baabi'inta eyda qabta ama looga shakiyo inay qabto cudurka reebiska.

1) Qof kasta oo haysta, leh ama ka masuul ah ey qaba ama looga shakiyo inuu qabo reebis waa inuu wargeliyo dhakhtarka ugu dhow kaasoo isna si degdeg ah usii wargelin doona maamulka caafimaadka xoolaha.
2) Maamulka caafimaadka xoolahu wuxuu baabi'in doonaa ama meeshii ay jirto meel uu ku hayaa, xayirayaa si uu uga takooro inuu la kulmo xoolo kale ama dad.

Qodobka 6.3.3
Khaarajinta xoolaha aan cidi lahayn

1) Maamulka caafimaadka xooluhu isagoo la kaashanaya dawladaha hoose wuxuu amrayaa in la khaarajiyo eyda aan cidi lahayn oo la arko inay tiro badteen. Arrintu ma khusayso eyda kuwa diiwaan gashan ama liisan lagu siiyey qawaaniinta uu dhigayo xeerkani.

Qodobka 6.4

Qabashada xoolo ama oon xoolaad oo la arko xeerka ku gefsan yihiin.

Qodobka 6.4.1

1) Maamulka caafimaadka xoolaha ama dhakhtar diiwaan gashan oo shaqo ugu jira si xeerka waafaqsan wuu qaban karaa neef ama oon xoolaad isagoo aan waaran u sidan isagoo/iyadoo uu sabab u haysto inay gef ku jiraan xoolahaasi ama oonta xoolahaasi sida uu dhigayo xeerkani xoolahaasi ama oonta xoolahaasi waxaa ka mid noqonaya:

b) Xoolo ama oon xoolaad oo dalka dibeda looga soo dhoofiyey loona soo dhoofiyay qasdi mucayan ah awgeed. laakin se la ogaaday inaan loo hayn marag kac cad fayaqabkooda,

t) Xoolo si sharci darro ah u galay xeryo ay dawladdu ama dad gaar ihi leeyihiin.

2) Xoolaha ama oonta xoolaha ee lagu sifeeyey tuduca 1aad eek or ku xusan waxaa loo wareejin karaa boon, xero ama goob xoolaad oo ay naqshadaysay maamulka caafimaadka xooluhu, ama uu si ku meel gaadh ah u doortay dhakhtarka shaqada ku jira dabadeedna ay halkaa ku xayirto maamulka caafimaadka xool ee awooda u lihi.
3) Mar kasta oo xoolo ama dalag xoolaad oo lagu qabtay laguna xayiray sida ku sifaysan qodobkan, dhakhtarka shaqada ku jira ee fulinaya qabashada waa in uu si aan dib u dhac lahayn uu warbixin u gaadhsiiyaa maamulka Caafimaadka xoolaha.

Qodobka 6.4.2
Ganaaxa xoolo ama oon xoolaad.

1) Maamulka caafimaadka xooluhu wuxuu amri karaa, isagoo raacaya qawaaniinta uu dhigayo xeerkani, wixii ay u aragto macquul si loogu daboolo kharash ku baxaya kaxaynta xoolo ama ama wareejinta oon xoolaad inta ay xayiraada ku jireen sida ku sifaysan qodobka 6.4.1. haddii aan la bixin waqtigii ku haboonaa ee la cayimay, xoolaha ama dalaggaa waa la ganaaxi doonaa.
2) Xoolo kasta ama oon xoolaad oo lagu qabtay lagunaxayiray sida uu dhigayao 6.3.1balse qofkii lagu eedeeyey inuu gefka gaystay iyo kii lahaaba aan la garanaynin ama aan la heli karaynin, xoolaha ama dalagga noocaas ah waa lala wareegi doonaa.

Qodobka 6,4,3
Asturaadda neef la ganaaxay

1) Xoolo kasta ama oon xoolaad oo kasta oo lagu ganaaxay ama lagula wareegay sida xeerkani dhigayo waa la qalayaa, la iibinayaa ama si kale loola dhaqmayaa oo ay amartay maamulka caafimaadka xoolahu oo ah qawaaniinta ku sifaysan xeerkan.
2) Marka neef la ganaaxay ama raqdiisa ama oon xoolaad la amro in la iibiyo, iibkaa waxaa loo maamulayaa si la mid goynta fiiga lagu bixinayo adeeg la qabtay ee uu dhigayo xeerkani iyo sida ku cad qodobka 6,1,1 ee cutubka 6.1.

<u>Cutubka 6.5</u>

Ka reebanaanta magdhow

Qodobka 6.5.1

1) Wax tallaabo ah oo laga qaadi doono ma jirayo dhakhtar ku jira shaqo ama hayad u adeegaysa caafimaadka xoolaha iyo maamulka caafimaadka xoolaha markasta oo la falo fal habsami ah oo aan khiyaamo ahayn oo uu dhigayo xeerkani oo la xidhiidha, baadhista, xakamaynta, ka hortagga ama daaweynta cudur halis ah. Waxmagdhaow ah oo laga bixinayaa ma jirayso fal kasta oo xeerkani qorayo haddii aanay sidaa amrin maamulka caafimaadka xoolahu.

Cutubka 6.6
Shuruucda ciqaabta
Qodobka 6.6.1

1) Qof kasta oo ku gefa shuruucda uu dhigayo xeerkani wuxuu mutaysan doonaa:

b) Xadhig.

t) in lagala wareego tallaalo, dawooyin xoolo, oon xoolaad ama dhismayaal ehel u ah danbiyeed la galay.

j) tirtirkii diwaan galin ruqsada ama ogolaansho lagu bixiyo sida uu dhigayo xeerkani

2) Ciqaabaha ay ka mid yihiin ganaaax, ruqsad oo la tirtiro iwm waxaa lagu maamulayaa qawaaniinta u digayo xeerkani iyada oo la adeegsanayo degreeto wasiir, haddii gefka dhacay aanu ahayn mid uu qabanayo xeerka ciqaabta guud.
3) Wixii aan waafaqsanayn shuruucda tuduca 1iyo 2 ee kor ku xusan , sharciga dembiyada ayaa lagu qaadi doonaa ee uu dhigayo xeerku, ciqaabtuna khaasatan waxay noqonaysaa waxyaabaha ay ka dhalan karto kana mid yihiin is hortaaga dad gudanaya shaqadoodii, musuq-maasuq, ku tagri fal xafiis iyo in uu hawshiisa qabsado oo uu ku guuldaraysto,diidmada adeega qabashadiisa sharci tahay, diidmada in warbixin lasiiyo xubin ka mid ah mihnadda, waajibaad ka baaqasho warbixineed, khabiir bixiya war been abuur ah ama macnayn beeb abuura ah iyo been abuur shahaado ama dukmentis dawladeed.

Cutubka 7aad
Laalid iyo Dhaqan Gal

1. Wixii xeer ah ee khuseeya Xannaanada Xoolaha ee ka soo horjeeda ama la socon kari waaya xeerkan wuu burayaa marka laga reebo xubinta 3aad ee qodobka 6.6.1 ee xeerkan.
2. Lifaaqyada foomamka diwaangelinta iyo rukhsadaha adeegyada xannaanada xoolaha eek u lifaaqan xeerkani waxay ka mid yihiin Xeerka.
3. Xeerkani wuxuu dhaqan galayaa marka uu madaxweynuhu saxeexo, laguna soo saaro faafinta rasmiga ah.

LIFAAQA FOOMAMKA

Lifaaqa 1aad

Diwaangelinta &Liisanmada xirfadlayaasha Caafimaadka Xoolaha

Foom/1/1

Arjiga isdiwaangelinta ee dhakhaatiirta xoolaha farmashiiste iyo Kaaliyaasha caafimaadka xoolaha.

Diwaan Hayaha

Ciwaan_________Golaha Qarankaee Caafimaadka xoolaha

Aniga .... ka tirsan.............. ayaa kucodsanaya arjigan in laygu diiwaangaliyo in aan ahay dhakhtar xoolaad/Farmashiile/Kaaliye Caafimaad Xoolaha.

Cadaymahaygu waa ....

Waxaan ku soo lifaaqay

d)Shahaadooyin la socdo (Dibloomada)

e) Caddaymaha ay rabtaan Golaha Qaranka ee C/Xoolaha

F) Laba raad raac waraaqahood ....

Tariikhda ....

Sexeex______________________

Ku qorhalkan ku haboon

FOOMKA ½

DR/MR/MS..................... waxa halkan lagugu diiwaangaliyay in aad u shaqaysatosidii dhakhtar xoolaad/farmashiile /Kaaliye Caafimaadka Xoolaha anaga oo tix raacayna qodobada sharciga xoolaha ee ku qoran xeerkan caafimaadka xoolaha waxa laga bixiyey hargaysa manta oo bishani tahay ....

Khidmad sl/sh...............

....

Diiwaan galiye/Golaha Qaranka ee C/Xoolaha.

Ku qor halka ku haboon.

Liisanka Dhakhtarnimada xoolaha

Foom 1/3

Dr..................... waxa lagula socodsiinayaa in lagu siiyay
Liisanka l/kiisu yahay ....si madax banaan uug
Shaqeysto aqoontaada dhakhtarnimo sida ku cad sharciga koomishanka
Wasaarada xoolaha (NVB)

Liisankan wuxuu wafaqsan yahay shuruudaha hoos ku qoran: -
Waxa laga bixiyey Harg manta ....Bisha .... 2002.
Khidmad slsh..................
Diwaan hayaha /National

Lifaaqa 2aad

Diwaan galinta dhismayaasha

Arjiga diwaan galinta dhismayaasha

Foom 2/1

Diwaan galiye

Golaha Caafimaadka xoolaha Qaranka

Aniga /annaga ....,,,,,.........oo raba/na inaan/u

Samayno meherad ah jumlad/tafaariiqda diiwan galinta xoolaha waxan halkan aanu ku codsanaynaa diwaan galinta dhismaha ku yaal.........................

Magaalada...

Meherada waxa ka masuul ah ....

Farmashiiste/dhakhtar Cafimaadka xoolaha oo diwaan gashan, si waafaqsan

Tilmaamaha ku xusan xeerkan.

Khidmada Somaliland shilling..........................

Tariikhda..................................

Sexeexa codsadaha _______________

Lambarka Dhismaha ....kuna

Yaala ....

Magaalada………………………

Waxa halkan lagu diwaan galiyay si waafaqsan timaamaha ku xusan xeerkan in

Laga fuliyo meherada jumlada/tafaariiqda ee iibka dawooyinka ee uu Masuulka/korjooge ka yahay farmashiiste/dhakhtar diwaan gashan

…………………………………………

Tariikhda …………………………….

Diwaan haye

(GCXQ)……………………..

Magacaabista tartamaha codbixinta doorashada ee gudoomiyaha golaha Caafimaadka xoolaha qaranka(GCXQ)

Magaca iyo ciwaanka buuxa ee tartamaha (xarfo waawayn)

____

____

____

Magaca iyo ciwaanka buuxa ee soo jeedshaha (xarfo waawayn)

………………………………………………………………………
………………………………………………………………………
………………………………………………………………………

Anigu waxaan goaansaday inaan ogolaado magacaabista

Saxeexa tartamaha ....

Saxeexaha soo jeedshaha ....

taariikh...............................

Habka 2aad warqada codbixinta

Foom3/2

e	Ku samee X halka qiyaasta ee ka soo horjeeda magaca tartamaha ee aad jeceshahay inaa u codeysay
Magacyada tartamayaasha	

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

LIFAAQA 4 AAD

DIIWAAN GELINTA IYO LIISAN SIINTA SOO DEJINTA IYO QAYBINTA DAAWOOYINKA

Codsiga liisanka diiwaangalinta jumladlaha tafaariiqlaha dawooyinka xoolaha

FOOMKA 4/1

Diiwaan hayaha

Golaha Fitinariga ee Qaranka

Cinwaanka:

Anigoo/annagoo...
................ee...jecel a inaanu hawl ganacsi oo jumlad/tafaariiq ah ee daawooyinka xoolaha..ee magaalada..

Waxaannu codsanaynaa in nala siiyo/cusboonaysiiyo liisanka jumladda/tafaariiqda.

Dawo yaqaanka ama dhakhtarka hawshan nagu kantaroolayaa waa

...

oodeggan...

Taariikh...

saxiixa codsadaha...

Jumlad/Tafaariiqda ganacsaadaha Daawooyinka

Foomka 4/2

Mr ....oo

..sameeyay meherad ku taal

..waxaa halkan lagu diiwaan galiyay inaad iibiso daawooyinka caafimaadka

xoolaha si hab jumlad/tafaariiq ganacsi farmashiiste/dhakhtar diwaan gashan masuul ka ah meherada

Taariikh.......................................

Liisanka Ganacsadaha jumlada/tafaariiqda Daawooyinka.

Foomka 4/3

Mr....................................ee.....................................sa meeyay meheradda ku taal .... waxa halkan loogu ogolaaday inuu iibiyo

Daawooyinka caafimaadka xoolaha si hab ganacsi jumladleh/tafaariiqleh

Taariikh ....

Sarkaal kadawlada hoose...

Xasuus, liisankani wuxuu dhacayaa

Maalinta ....tariikhda.....................

ALLA MAHAD LEH

C/raxmaan Maxamed C/laahi
Gudoomiyaha Golaha Wakiilada JSL.

Maxamed Xasan Kahin
Xoghaya guud ee G/Wakiilada JSL.